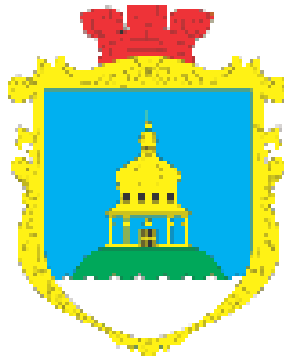

ГОРОДОЦЬКА СІЛЬСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДА

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПРОЕКТУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГОРОДОЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

ЗМІСТ

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	4
ВСТУП.....	5
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГОРОДОЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ, ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	8
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	18
3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.....	53
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ	58
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (УТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.....	61
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО-ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ.....	65
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ.....	69
8. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ	72

СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.....	
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	76
10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	80
11. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ.....	81

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

ВВП – валовий внутрішній продукт
ВРП – валовий регіональний продукт
ГДК – гранично допустима концентрація
ДДП – документ державного планування
ДНЗ – дошкільний навчальний заклад
ЄС – Європейський Союз
ЖКГ – житлово-комунальне господарство
ЗУ – Закон України
МСБ – малий та середній бізнес
МТД – міжнародна технічна допомога
НС – надзвичайна ситуація
ОВА – обласна військова адміністрація
ОДА – обласна державна адміністрація
ОВД – оцінка пливу на довкілля
ОВНС - оцінка впливу на навколишнє середовище
ОМС – органи місцевого самоврядування
ПАТ – публічне акціонерне товариство
ПЗФ – природно-заповідний фонд
ПТНЗ - професійно-технічні навчальні заклади
РГ – робоча група
РДА – районна державна адміністрація
СЕО – стратегічна екологічна оцінка
СОК – сільськогосподарський обслуговуючий кооператив
СР – сільська / селищна рада
ТГ – територіальна громада
ТЗ – технічне завдання на проект місцевого розвитку
ТПВ – тверді побутові відходи

ВСТУП

Стратегічна екологічна оцінка є обов'язковим інструментом інтеграції екологічних міркувань у процес стратегічного планування відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та Директиви 2001/42/ЄС. Проведення СЕО для проєкту Стратегії розвитку Городоцької територіальної громади до 2027 року забезпечує своєчасне оцінювання наслідків її реалізації для довкілля, здоров'я населення та сталого розвитку території. Городоцька територіальна громада як частина природного та економічного простору Рівненського району характеризується значною часткою лісових екосистем, розгалуженою мережею поверхневих та підземних вод, наявністю локальних джерел техногенного впливу, а також розвитком житлової та транспортної інфраструктури. У таких умовах стратегічне планування потребує всебічного врахування екологічних обмежень і ризиків, що визначає необхідність проведення СЕО.

Метою стратегічної екологічної оцінки є забезпечення високого рівня охорони довкілля та здоров'я населення шляхом інтеграції екологічних вимог у процес розроблення Стратегії розвитку громади. СЕО спрямована на виявлення та прогнозування можливих екологічних наслідків реалізації стратегічних рішень, визначення ризиків для природних ресурсів, водного середовища, земель, лісів та населення; узгодження стратегічних напрямів із державними й регіональними документами планування; формування рекомендацій щодо запобігання та зменшення можливих негативних впливів, включно з кумулятивними та довгостроковими; забезпечення прозорості стратегічного планування та участі громадськості й органів влади.

Об'єктом стратегічної екологічної оцінки є проєкт Стратегії розвитку Городоцької територіальної громади та плану заходів з її реалізації на період до 2027 року, який визначає стратегічні, операційні цілі та завдання соціального, економічного, інфраструктурного та екологічного розвитку громади. Стратегія охоплює сфери розвитку людського капіталу, освіти, культури та охорони здоров'я; економічного зростання та інвестиційної діяльності; відновлюваної енергетики та енергоефективності; просторового розвитку та управління земельними ресурсами;

екологічної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання водних ресурсів і системи поводження з відходами.

У межах проведення СЕО опрацьовано комплекс завдань: характеристика поточного стану довкілля, природних ресурсів та умов здоров'я населення; оцінювання прогнозних змін у разі нереалізації Стратегії; виявлення екологічних проблем і ризиків, що є актуальними для громади; аналіз впливів запланованих заходів на довкілля та здоров'я населення; розгляд можливих альтернатив та інших сценарних рішень; формування переліку заходів щодо запобігання або мінімізації негативних впливів; підготовка рекомендацій для інтеграції екологічних обмежень у реалізацію Стратегії, а також визначення напрямів подальшого моніторингу.

Методологічні підходи базуються на принципах, визначених українським законодавством та Директивою ЄС 2001/42/ЄС, і включають: комплексність оцінювання, наукову обґрунтованість, екосистемний підхід, аналіз кумулятивних наслідків, оцінювання впливів у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі, врахування транскордонних аспектів за їх наявності, системність та врахування взаємозв'язків між екологічними, соціальними й економічними компонентами, участь громадськості та органів влади у процесі консультацій. Оцінювання здійснено на основі статистичних і галузевих даних, результатів державного моніторингу атмосферного повітря, водних ресурсів і ґрунтів, матеріалів профільних установ, аналітичних даних органів місцевого самоврядування та відкритих джерел.

Географічні межі стратегічної екологічної оцінки охоплюють всю територію Городоцької громади, а також суміжні території, на які можуть поширюватися потенційні екологічні впливи від реалізації стратегічних заходів. Часові межі охоплюють період реалізації Стратегії до 2027 року та подовжений прогноз на період після завершення дії документа у випадках, коли можливі кумулятивні або відкладені впливи.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади та плану заходів з її реалізації на період до 2027 року розроблено з врахуванням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. №296.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів було оприлюднено заяву про визначення обсягів СЕО на офіційному веб-сайті Городоцької сільської ради за посиланням <https://gorodok-gromada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/07/Zaiava-pro-vyznachennia-obsiahu-stratehichnoi-ekolohichnoi-otsinky-Stratehii-rozvytku-Horodotskoi-silskoi-rady-do-2027-roku.pdf>

Зауваження та пропозиції від громадськості під час громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили.

Проведення стратегічної екологічної оцінки забезпечує збалансованість рішень Стратегії розвитку Городоцької територіальної громади, дозволяє поєднати економічні цілі із потребами збереження природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки та високої якості життя населення. Висновки та рекомендації СЕО є важливою складовою процесу ухвалення управлінських рішень і формують основу для подальшого просторового планування, впровадження інвестиційних проєктів та підготовки програм розвитку громади.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГОРОДОЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ З ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ, ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ.

Метою Стратегії є забезпечення збалансованого соціального-екологічно-економічного розвитку Городоцької громади з урахуванням екологічної безпеки, збереження природних ресурсів та інтересів майбутніх поколінь.

Основним принципом підготовки Стратегії Городоцької сільської ради був пошук унікальної Концепції переходу на шлях розвитку громади, яка спрямована на встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб населення і захистом інтересів наступних поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі і відповідає пріоритетам розвитку області, регіону, держави. Вона передбачає:

- у соціальній сфері збереження здоров'я людини, поліпшення якості життя, покращення демографічної ситуації, справедливого розподілу благ, розвитку освіти, збереження культурної спадщини, сприяння активізації участі населення у процесах, які формують сферу їх життєдіяльності, сприяння прийняттю рішень щодо розвитку сільської ради та здійснення контролю його виконання;

- в економічній сфері за умов наявності обмежених природних ресурсів екологізацію виробництва з метою зниження рівня техногенного навантаження на довкілля, залучення інвестицій, впровадження іновачій шляхом формування індустріально-наукових парків, кластерів, технологічну модернізацію виробництв шляхом впровадження енерго- та ресурсоощадних і маловідходних технологій, застосування відновлювальних екологічно чистих джерел енергії, розв'язанням проблем виробництва екологічно прийнятої продукції з доданою вартістю, впровадження органічного землеробства;

- в екологічній сфері збереження, відновлення та збалансоване використання природного ресурсного потенціалу сільської ради, упорядкування водоохоронних зон біля водних об'єктів, розвитку рекреаційних зон і озеленення населених пунктів, управління твердими побутовими відходами, забезпечення населення якісною питною водою, збереження родючості ґрунтів та біологічного різноманіття на території сільської ради.

Стимулювання розвитку сільської ради планується здійснювати за рахунок здійснення комплексних заходів, механізмів і інструментів, які сприятимуть використанню конкурентних переваг та соціальній, економічній, екологічній сферах екологічних поселень, їх економічної і енергетичної самодостатності та безпеки середовища проживання нинішніх і наступних поколінь.

Планується використовувати матеріальні і нематеріальні стимули для впровадження засад збалансованого розвитку сільської ради, а саме: матеріальних стимулів через фінансові вливання (інвестиції, субсидії, коштів бюджету, коштів гранту, тощо.); нематеріальних стимулів через заключення угод, дозволів, надання преференцій тощо.

Городоцька сільська рада – орган місцевого самоврядування, що представляє сільську територіальну громаду, яке об'єднує (села) Городок, Білівські Хутори, Бронники, Карасевичі, Карпилівка, Метків, Михайлівка, Обарів, Понебель, Рогачів, Рубче, Ставки, що розташовані у Рівненському районі Рівненської області на водозбірній території річки Устя.

Головною об'єднуючою ідеєю запропонованої Концепції є формування екологічно безпечного поселення – інноваційної екосистемної моделі організації екобезпечного, заможного і комфортного енергетично незалежного життєвого простору, в якому формуються та функціонують індустріальні парки, кластери, промислово-аграрне маловідходне виробництво.

Стратегічними пріоритетами екологічно-безпечного поселення:

- виробництво інноваційної, конкурентоспроможної промислової продукції з дотриманням вимог екологічних нормативів;
- виробництво екологічної продукції для споживання населення та експорту на основі високотехнологічного розвитку сільського господарства, переробної промисловості;
- покращення інфраструктури екологічно безпечних поселень сільської ради з використанням відновлювальних джерел енергії (сонячні батареї, вирощування павлонії, енергетичної верби);
- охорона життя і оздоровлення населення, збереження природного середовища, підвищення освіченості, екологічної культури населення.

Екологічно безпечне поселення має територію, призначену для опрацювання методів і прийомів збереження, відновлення та збалансованого використання природного комплексу з урахуванням специфіки його місцезнаходження. За своїм статусом, режимом охорони і природокористування щоб його можна було віднести до природних резерватів західноєвропейського типу, де допускається включення видозмінених господарською діяльністю природних ділянок, планове регулювання екологічних процесів для відновлення природних комплексів, а також використання їх в цілях екологічної освіти та сталого розвитку сільської ради. Головним завданням екобезпечного поселення на початковому етапі є стимулювання розвитку сільської громади, націлений на створення індустріальних парків, кластерів з малих і середніх підприємства, які виходять на ринок з новою технологією або новими продуктами з доданою вартістю, покращення добробуту населення і збереження довкілля.

Стратегічні цілі були сформульовані на довгостроковий період, горизонт оперативних цілей є середньостроковим, а завдання – короткостроковим. Перелік оперативних цілей та прикладних завдань до них представлено в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Перелік оперативних цілей та прикладних завдань

Стратегічні цілі	Операційна ціль	Завдання стратегії
1. Розвиток людського капіталу, високі соціальні стандарти	1.1 Забезпечення розвитку інфраструктури території СР	1.1.1 Модернізація та покращення рівня матеріально-технічного забезпечення інфраструктури
		1.1.2 Розвиток закладів культури та спортивної інфраструктури, будівництво спортивних майданчиків та інших споруд.
		1.1.3 Розвиток ЖКГ СР для надання послуг населенню.
		1.1.4. Будівництво мережі централізованого водопостачання та системи водовідведення.
		1.1.5. Створення системи відеонагляду в комунальних закладах СР та у місцях масового перебування населення.
		1.1.6. Розвиток транспортної інфраструктури враховуючи перспективне навантаження

Стратегічні цілі	Операційна ціль	Завдання стратегії
	1.2 Забезпечення соціальної мобілізації та активізації населення	1.1.7. Розбудова мережі надання послуг позашкільній освіті
		1.2.1 Покращення стану системи підготовки молоді до умов ринку праці.
		1.2.2 Створення та підтримання роботи молодіжного центру в СР.
		1.2.3 Сприяння розвитку бізнесових якостей у населення.
		1.2.4 Забезпечення впровадження антикризових інструментів соціальної підтримки, які сприяють інтегруванню ВПО та учасників війни в економічне життя громади в умовах воєнного і післявоєнного періодів.
		1.2.5. Підтримка незахищених верств населення.
		1.2.6. Сприяння працевлаштуванню молоді через створення нових підприємств, фермерських господарств, сфери послуг, туристичної діяльності.
	1.3 Розвиток освіти, культури та спорту	1.3.1 Поліпшення (оптимізація) системи дошкільної та шкільної освіти
		1.3.2 Оптимізація, матеріально-технічне забезпечення закладів медицини.
		1.3.3. Сприяти покращенню розвитку закладів охорони здоров'я та налагодження обліку захворювання населення СР.
		1.3.4. Підвищення якості надання медичних послуг населенню СР.
		1.3.5 Покращення роботи закладів культури.
		1.3.6 Сприяння вихованню активної громадянської позиції серед дітей, молоді та населення СР.
		1.3.7 Забезпечення щорічного проведення спортивних, патріотичних, культурних заходів у селах СР.
		1.3.8 Фінансування заходів, направлених на культивування серед населення здорового способу життя.

Стратегічні цілі	Операційна ціль	Завдання стратегії
	1.4. Посилення безпеки, обороноздатності та стійкості громади в умовах воєнного стану	1.3.9 Фінансування участі спортсменів СР у змаганнях регіонального, державного рівня.
		1.4.1. Створення інфраструктури для захисту жителів громади
		1.4.2. Посилення енергетичної безпеки громади
		1.4.3. Участь у русі національного спротиву
2. Економічний розвиток території	2.1 Підтримка високотехнологічних підприємств, індустріального парку, кластерів, розвиток малого та середнього бізнесу в контексті сервісної економіки.	2.1.1 Впровадження антикризових інструментів місцевого економічного розвитку в умовах воєнного і післявоєнного періодів.
		2.1.2 Підтримка розвитку індустріального парку та сприяння у створенні нового індустріального парку.
		2.1.3 Сприяння створенню секторальних кластерів у тому числі фермерських господарств з глибокою переробкою рослинної та тваринної продукції.
		2.1.4 Розробка інвестиційного паспорту та відеопрезентації СР для потенційних внутрішніх та зовнішніх інвесторів.
		2.1.5 Розробка документів державного планування та іншої просторової документації.
		2.1.6 Поновлення реєстру нерухомого майна та наявних ресурсів.
	2.2 Залучення інвестицій	2.2.1. Сприяння розбудові, створенню нових підприємств, які зорієнтовані на випуск інноваційної продукції, або продукції з доданою вартістю.
		2.2.2. Розроблення та реалізація проектів і програм міжнародної технічної допомоги, міжрегіональної та міжнародної кооперації
		2.2.3. Сприяти виробництву на фермах органічної продукції та просування її на внутрішній і зовнішній ринки.
	2.3 Розвиток відновлюваної	2.3.1 Проведення енергетичних аудитів бюджетних установ СР

Стратегічні цілі	Операційна ціль	Завдання стратегії
	енергетики та енергоефективності	2.3.2 Сприяти впровадженню відновлювальних джерел енергії.
		2.3.3 Вивчення можливості створення сонячної електростанції
		2.3.4 Впровадження енергоефективних заходів
	2.4 Розвиток туристичної інфраструктури	2.4.1 Долучення об'єктів природно-заповідного фонду та історико-культурних пам'яток СР до визнаних туристичних маршрутів Рівненщини
		2.4.2 Залучення населення до надання туристичних послуг
		2.4.3 Сприяти створенню місцевих туристичних продуктів (екологічних стежок, зон відпочинку тощо)
		2.4.4. Сприяти виготовленню рекламної продукції туристичного змісту.
3. Екологічна безпека території (поселення).	3.1 Стабілізація та відновлення екологічного стану всіх підсистем навколишнього природного середовища СР	3.1.1 Заходи з охорони та раціонального використання водних ресурсів
		3.1.2 Охорона атмосферного повітря
		3.1.3 Охорона та раціональне використання земель
		3.1.4 Збереження біорізноманіття, розвиток природно-заповідного фонду та формування екологічної мережі
	3.2. Налагодження ефективної системи поводження з відходами.	3.2.1. Забезпечити налагодження ефективної системи поводження з відходами

Соціально-економіко-екологічний розвиток Городоцької громади знаходиться на середньому рівні і не набирає достатньої позитивної динаміки. Хоча територія має значний геополітичний та природно-ресурсний потенціали, що може бути використаний для збалансування соціо-еколого-економічного розвитку громади. На сьогодні існують зовнішні та внутрішні загрози, котрі пов'язані з веденням війни, нестабільною економічною ситуацією, природними та техногенними чинниками.

Розвиток сіл Городоцької сільської ради, як екологічно безпечного поселення може стати об'єднуючою та рушійною силою сталого розвитку громади.

Стратегічне бачення розвитку СР націлене на: задоволення потреб та інтересів населення та забезпечувати щорічне покращення їх становища; забезпечення консенсусу та згоди серед усіх зацікавлених сторін щодо формування бачення.; усунення диспропорцій і протиріч у розвитку соціальної, економічної та екологічної сфер через моніторинг індикаторів сталого розвитку громади.

Стратегічною місією є формування екологічно безпечного поселення – інноваційної екосистемної моделі організації екобезпечного, заможного і комфортного енергетично незалежного життєвого простору, в якому формуються та функціонують індустріальні парки, кластери, промислово-аграрне маловідходне виробництво.

Проект Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади та План заходів до 2027 року розроблено у відповідності до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 №722, законів України «Про засади державної регіональної політики», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про стратегічну екологічну оцінку». Проект Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади до 2027 року узгоджується з стратегічними і оперативними цілями (завданням, напрямом) документів державного планування, які регулюють та/або визначають вектори соціально-економічного розвитку держави та регіону, а також пов'язані із збереженням складових довкілля. Серед них: Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. №695, оновлено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13 серпня 2024 р. №940 «Про внесення змін до Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки»); Стратегічні цілі державної екологічної політики України (визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28 лютого 2019 року №2697-VIII); Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р); Стратегія формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року та Операційний план заходів з реалізації у

2024-2026 роках Стратегії формування та реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2035 року (схвалені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 травня 2024 р. №483-р); Водна стратегія України на період до 2050 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.2022 №1134-р); Енергетична стратегія України до 2050 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 №373-р); Національна економічна стратегія на період до 2030 року (затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 р. №179); Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках (схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 р. № 1550); Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року (затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів 19 України від 21.04.2021 №443-р); розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р «Про затвердження Національного плану управління відходами до 2033 року та визнання такими, що втратили чинність, деяких актів»; Стратегія демографічного розвитку України на період до 2040 року та операційний план заходів з реалізації у 2024-2027 роках Стратегії демографічного розвитку України на період до 2040 року (схвалені Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2024 р. №922-р).

Стратегія розвитку Городоцької сільської територіальної громади до 2027 також узгоджена зі Стратегією розвитку Рівненської області на період до 2027 року (далі – Стратегія), схвалену розпорядженням голови облдержадміністрації від 28 грудня 2019 року № 1098; Обласної програми охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки, схвалена розпорядженням від 04 лютого 2022 р. № 61 зі змінами та доповненнями; Програми розвитку інвестиційної діяльності в Рівненській області на 2024-2027 роки № 702 від 27.12.2023; Програму економічного та соціального розвитку Рівненської області на 2025 рік, схвалену розпорядженням голови облдержадміністрації від 29 листопада 2024 р. № 677 .

Проект Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади узгоджується зі стратегічними й оперативними цілями документів державного планування, які визначають вектори соціально-економічного розвитку держави та регіону і водночас встановлюють екологічні обмеження та пріоритети охорони довкілля. На національному рівні Стратегія та її стратегічна екологічна оцінка (CEO)

ґрунтуються на вимогах Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», а також враховують цілі та інструменти державної екологічної політики й секторальні документи у сферах клімату, вод, енергетики, відходів, просторового планування та громадського здоров'я. Зокрема, при формуванні завдань Стратегії враховано державні пріоритети екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату, необхідність підвищення енергоефективності, розвиток відновлюваної енергетики, удосконалення систем водопостачання/водовідведення, а також впровадження ієрархії поводження з відходами та ліквідацію несанкціонованих сміттєзвалищ.

На регіональному рівні проєкт Стратегії Городоцької СТГ кореспондує із Стратегією розвитку Рівненської області на 2021–2027 роки, яка визначає рамкові цілі регіонального розвитку, у тому числі в частині інфраструктури, інвестиційної привабливості, людського капіталу та екологічної складової розвитку територій. Одночасно документ враховує вимоги та пріоритети, закріплені в Регіональній програмі охорони навколишнього природного середовища Рівненської області на 2021–2027 роки, яка задає напрям для планування природоохоронних заходів (охорона вод, зменшення забруднення, збереження біорізноманіття, екологічний моніторинг тощо) та є важливою «рамкою» для відбору екологічно прийнятних проєктів розвитку громад.

Окремий блок узгодженості стосується сфери відходів: Стратегія Городоцької СТГ передбачає завдання зі створення/налагодження ефективної системи поводження з відходами, що відповідає логіці програмних документів і планування у цій сфері, зокрема підходам планування інфраструктури, роздільного збирання, мінімізації захоронення та підвищення рівня перероблення, які закладаються у регіональних документах з управління відходами. У такий спосіб Стратегія Городоцької СТГ не є ізольованим документом: вона деталізує і «приземляє» на територіальний рівень громади ключові завдання та екологічні обмеження, визначені державними й регіональними документами, та формує підстави для підготовки проєктів, що можуть отримувати фінансування з державних і міжнародних джерел за умови дотримання вимог природоохоронного законодавства.

Загалом проєкт Стратегії розвитку Городоцької СТГ узгоджується з документами вищого рівня та не суперечить їхнім цілям: він спрямований на підвищення якості життя населення та розвиток економіки громади із паралельним

врахуванням екологічних пріоритетів (охорона водних ресурсів, зниження техногенного навантаження, підвищення енергоефективності, управління відходами, збереження природоохоронних територій). Це створює підстави вважати, що реалізація Стратегії за умови дотримання природоохоронних вимог та застосування запобіжних заходів, визначених у Звіті СЕО, відповідатиме державним і регіональним політикам та сприятиме досягненню їхніх цілей

Якщо документ державного планування не буде затверджено, це створить умови для невиконання Стратегії розвитку Рівненської територіальної громади до 2027 року, Обласної програми охорони навколишнього природного середовища на 2022-2026 роки.

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ ТА ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО.

Городоцька сільська рада займає площу 131,7 км². У сільську раду входить 12 населених пунктів з населенням 13384 осіб. Населені пункти в підпорядкуванні СР: адміністративний центр громади с. Городок - 3790 особи, с. Понебель - 457 особи, с. Караєвичі - 257 особи, с. Метків – 156 особи, с. Михайлівка – 106 особи, с. Рубче – 172 особи, с. Обарів – 4523 особи, с. Ставки - 696 , с. Бронники – 994 особи, с. Білівські Хутори – 83 особи, с. Рогачів – 374 особи, с. Карпилівка – 1776 особи.

На півночі Городоцька сільська громада межує з Клеванською, Деражненською та Олександрійською територіальними громадами, на заході – Зорянською громадою. На півдні межує з Дядьковицькою та Великоомелянською громадами, на сході – Шпанівською та Рівненською територіальними громадами.

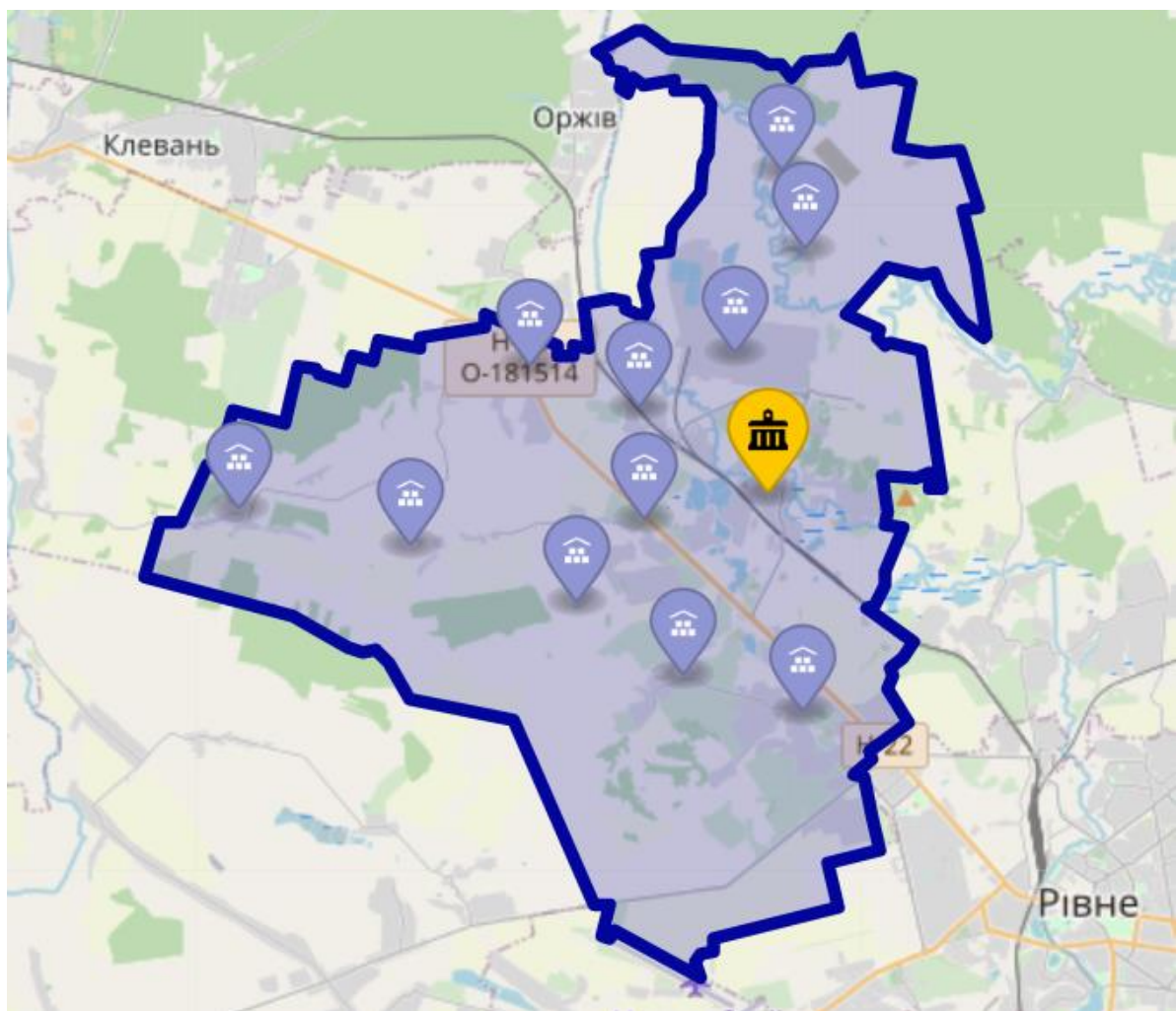

Рис.2.1 Карта- схема Городоцької громади

На території громади зареєстровано 103 юридичних особи та 202 фізичні особи-підприємці, в тому числі установи роздрібної торгівлі та громадського харчування.

Ландшафтні особливості рельєфу

Городоцька ТГ розташована в межах Волинської височин. Геологічну основу сучасної поверхні Волинської височини становить розмита поверхня верхньокрейдових відкладів, які місцями перекриваються пісковиками та вапняками нижнього сармату. На досліджуваній території сформоване майже суцільне поширення лесовидної товщі. Це є передумовою для формування яружно-балкового рельєфу території. Горби плосковершинні, схили їх пологі і поступово переходять у борти долин і балок. У сучасному рельєфі значне місце займають долинні форми, створені річками Горинь та Устя. У долинах цих річок сформовані заболочені заплави, простежуються супіщано-суглинисті перші надзаплавні тераси на окремих ділянках другі та треті надзаплавні тераси. Круті схили характеризуються обривистими ділянками, зсувами. Основні сучасні геоморфологічні процеси – водна ерозія (переважно площинного змиву, вибіркоче і локальне яро утворення), локальне заболочування заплав, просадочність відкладів лесового комплексу, суфозія.

Характеристика кліматичних умов території

Клімат досліджуваної території помірно-континентальний, за характером вологозабезпечення це зона достатнього зволоження. Він знаходиться під досить великим впливом Атлантики, а також Азіатського континенту та Арктики.

Найбільш холодний – січень, середньомісячна температура повітря становить -5°C . Абсолютний мінімум температури повітря в цей період складає $-38,0^{\circ}\text{C}$. Максимум тепла припадає на липень, в цей час зафіксовано найвищу температуру повітря 37°C , середньомісячний її показник становить $17,8^{\circ}\text{C}$. Кліматична норма середньорічної температури повітря складає $7,1^{\circ}\text{C}$, річна норма опадів 600 мм. Для досліджуваної території характерна досить висока вологість повітря, помірні температури, значна кількість атмосферних опадів, табл. 2.1. Середня річна температура повітря за багаторічний період склала $6,9^{\circ}\text{C}$. Амплітуда її коливання за багаторічними даними становить $4,7^{\circ}\text{C}$. Перехід температури через 0°C відбувається 17 березня навесні і 2 грудня взимку. Таким чином, тривалість періоду з позитивними температурами близько 260 днів.

Таблиця 2.1

Середні місячні і річні ($t_{\text{сер}}$), абсолютний максимум ($t_{\text{макс}}$) та абсолютний мінімум ($t_{\text{мін}}$) температури повітря ($^{\circ}\text{C}$) [12]

$^{\circ}\text{C}$	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Рік
Рівне, АМСТ													
$t_{\text{сер}}$	-5,5	-4,4	-0,3	7,5	13,4	16,9	18,1	17,4	13,2	7,3	2,2	-2,5	6,9
$t_{\text{макс}}$	-2,5	-1,2	3,6	12,7	19,0	22,7	23,9	23,2	18,8	11,8	5,0	0,0	11,4
$t_{\text{мін}}$	-8,5	-7,4	-3,5	3,2	8,1	11,7	13,0	12,4	8,6	3,6	-0,1	-4,9	3,0

Показники відносної вологості (табл. 2.2), змінюються протягом року: найвищі спостерігаємо взимку (86-89%), а найнижчі – навесні (70-75 %).

Таблиця 2.2

Середні місячні та річні показники вологості повітря

Показники / Місяць	1	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Рік
Рівне, АМСТ													
Відносна вологість повітря, %	85	85	80	72	70	71	74	76	78	82	87	87	79
Дефіцит вологості, гПа	0,6	0,7	1,4	3,5	6,1	7,0	6,9	5,9	4,2	2,0	1,0	0,7	3,3

Вітер зумовлюється особливостями атмосферної циркуляції (діяльністю баричних центрів, що виникають над північною частиною Євразії і Атлантики). Серед них найбільш чітко простежується вплив Ісландської та Середземноморської баричних депресій, Арктичного, Сибірського й Азовського баричних максимумів.

Як видно з «рози вітрів» (рис.2.2), переважають вітри південно-східного, південного, західного і північно-західного напрямків. Вітровий режим зумовлюється головним чином атмосферою циркуляцією і характером підстилаючої поверхні. У холодну пору року переважають південно-східні, південні, південно-західні та західні вітри. Навесні – вітри південно-східного та північно-західного напрямків. Влітку домінують вітри західних та північно-західних напрямків, на початку осені переважаючими є спочатку південні та західні вітри (вплив Азовського антициклону), а з другої половини осені починають переважати вітри з південного сходу, які знаменують перехід до зимового типу атмосферної циркуляції.

Рис. 2.2. Роза вітрів (м. Рівне)

Швидкість вітру в середньому за рік становить для міста Рівне становить 3,3 м/с. Кількість днів із швидкістю вітру більше 15 м/с змінюється з року в рік від 11 до 37 днів за рік. Повторюваність вітру, швидкість якого складає більше 10 м/с, становить 5% .

За холодний період випадає 143 мм, а за теплий – 470 мм. Мінімальна кількість опадів – 285,6 мм (1961 р.), а максимальна – 764 мм (1974 р.). Внутрішньорічний хід опадів має літній максимум і зимовий мінімум. Стійкий сніговий покрив формується в кінці другої декади грудня і характеризується значною варіативністю та нестабільністю (від 0,1 до 0,7 м).

Середня річна кількість опадів на досліджуваній території за багаторічний період спостережень змінювалася у межах від 600 до 700 мм. Переважають опади в рідкій фазі.

У загальному клімат сприятливий для вирощування сільськогосподарських культур, але практично у всі роки їх врожайність обмежується дефіцитом опадів та нерівномірністю їх приходу. Щоденно Рівненським обласним центром з гідрометеорології на метеостанціях області (Рівне, Дубно, Сарни) проводяться спостереження за параметрами погоди, а саме за температурним режимом, опадами, небезпечними та стихійними явищами погоди – грозами, градом, шквальним вітром, снігопадами, ожеледдю, туманами тощо. Дані збираються та аналізуються, трансформуючись у прогнози погоди та попередження про виникнення небезпечних та стихійних явищ, а також поповнюють архів гідрометеорологічних даних (формують кліматичні ряди).

Упродовж останніх десятиліть глобальне потепління залишається стійкою тенденцією, яка проявляється й на території Рівненської області. Аналіз багаторічних спостережень свідчить, що середньорічна температура повітря в регіоні за останні десять років зросла приблизно на 1 °С. Найінтенсивніше підвищення температури відбувається взимку, що призводить до скорочення тривалих холодних періодів та зменшення імовірності стабільних морозних епізодів. Водночас короточасні різкі похолодання все ще можливі.

У літній сезон збільшується частота днів, коли температура перевищує +30 °С. Такі періоди спеки стають більш регулярними та інтенсивними. Останніми роками спостерігається тенденція до пізнішого настання весняного тепла, тоді як вересень за температурним режимом нерідко наближається до літнього місяця.

За весь період інструментальних спостережень, що охоплює майже 70 років, найнижчу температуру – близько –35 °С – зафіксовано в Сарнах у 1950 році, а також у Рівному й Дубні у 1987 році. Найвищі показники температури, понад +38 °С, відмічено в Сарнах у 1961 році.

Для холодного періоду року характерні регулярні прояви погодних явищ: тумани різної інтенсивності, снігопади, сильні морози, ожеледь, шквали та штормові вітри. Імовірність їх виникнення щороку залишається високою та становить 80–95 %. У теплий період переважають інші небезпечні процеси – хвилі спеки, підвищений рівень пожежної небезпеки, сильні зливи, грози, град і локальні шквали. 2024 рік став одним із найбільш теплих за всю історію спостережень. Середня річна температура на території області перевищила 10 °С, що на 2 °С вище за кліматичну норму. У південній частині області такі значення вже не є поодинокими останніми роками, а центральні й північні райони демонструють аналогічні тенденції з 2019–2020 років.

Найхолодніший місяць 2024 року – січень, коли середня температура становила –1...–3 °С, а мінімальні значення опускалися до –19 °С (фіксувалося на АМСЦ Рівне 9 січня). Найспекотнішим місяцем був липень із середньою температурою близько +22 °С. Абсолютний максимум року +36,3 °С зафіксовано 13 липня 2024 року на метеостанції Сарни.

Поточний стан атмосферного повітря

Екологічний стан атмосферного повітря визначається кількістю забруднювальних речовин, що надходять від стаціонарних та пересувних джерел. Оскільки реалізація Стратегії та окремих її заходів відбуватиметься в межах Рівненського району, у звіті наведено дані щодо обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, що функціонують на території району та міста Рівне. Відомості про якість атмосферного повітря та рівні забруднення узагальнено за матеріалами Регіональної доповіді «Про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області у 2024 році».

За даними Головного управління статистики у області загальний обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2024 році від стаціонарних джерел склав 7,1 тис. т, що на 0,5 тис. т менше ніж у 2023 році (таблиця.2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка викидів в атмосферне повітря

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис .т			Щільність викидів у розрахунку на1 км ² , кг	Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг
	Всього	у тому числі			
		стаціонарним і джерелами	пересувними джерелами		
2000	49,7	14,1	35,6	2478,7	42,0
2005	57,7	17,3	40,4	2877,2	49,9
2010	56,2	12,9	43,3	2805,5	48,8
2015	52,2	10,2	42,0	2602,1	44,9
2016	47,4	9,1	38,3	454,2**	7,8**
2017	46,7	9,6	37,1	476,8**	8,2**
2018	44,1	9,1	35,0	455,4**	7,9**
2019	45,1	9,9	35,2	494,3**	8,6**
2020	39,5	10,1	29,4	506,1**	8,8**
2021	42,4	9,4	33,0	467,7**	8,2**
2022	*	5,6	*	278,5**	4,9**
2023	*	7,6	*	380,8**	6,7**
2024	*	7,1	*	352,6**	6,2**

Примітка: * у 2022-2024 рр. інформація може бути надана після завершення встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» терміну для подання статистичної та фінансової звітності

** у 2016-2024 рр. показники «щільність викидів у розрахунку на 1 км²» та «обсяг викидів у розрахунку на 1 особу» наведено у значенні «щільність викидів від стаціонарних джерел у розрахунку на 1 км²» та «обсяг викидів від стаціонарних джерел у розрахунку на 1 особу»

Хімічний склад викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення в 2024 році наведено на рисунку 2.3.

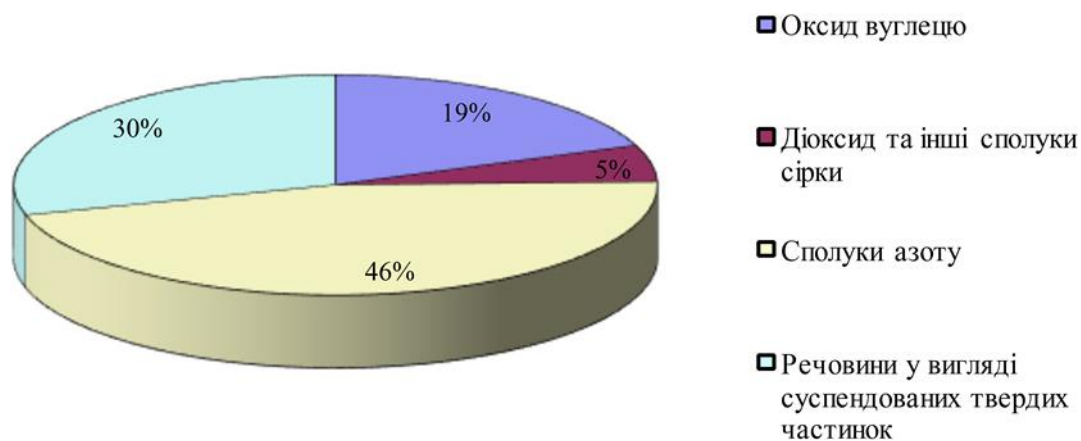

Рис. 2.3. Хімічний склад забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення у 2024 році.

Таблиця 2.4

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення (в розрізі адміністративних одиниць) у 2024 році

Адміністративна одиниця	Обсяги викидів всього, т	Щільність викидів, кг/км ²	У розрахунку на 1 особу, кг
Рівненський район	5894,5	816,8	9,4
у тому числі м. Рівне	309,0	5327,6	1,3

На динаміку викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря впливають економічні процеси в області. Зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами у 2024 році пов'язане з економічними процесами, зокрема зі скороченням обсягів виробництва, що призводить до зниження загального рівня забруднення атмосферного повітря в області. Основними причинами забруднення атмосфери є використання технологій, велика частина яких не відповідає сучасним екологічним вимогам, із значною частиною морально застарілого і фізично зношеного устаткування, невиконання у встановлені терміни атмосфернозахисних заходів щодо зниження шкідливих викидів, низький рівень експлуатації пилогазоочисних споруд.

В умовах зростаючого антропогенного навантаження відбувається порушення екологічної рівноваги, спостерігається зміна кількісних та якісних показників навколишнього середовища. Найбільший обсяг викидів в атмосферне повітря спостерігалось: речовини у вигляді суспендованих твердих частинок в с. Городок, м. Здолбунів, м.Костопіль та с. Зоря Рівненського району, селище Томашгород, с. Гранітне, селище Клесів, селище Рокитне та с. Селище Сарненського району, с. Злинець, м. Дубно, с. Варковичі та с. Острожець Дубенського району; діоксиду сірки – в м. Здолбунів, м. Рівне та с. Зоря Рівненського району; діоксиду азоту – в м. Здолбунів, с. Зоря та с. Городок Рівненського району; оксиду вуглецю – в с. Городок, м. Здолбунів та селище Оржів Рівненського району (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка викидів в атмосферне повітря, в тому числі за найпоширенішими речовинами (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) в цілому в області та в розрізі адміністративних одиниць (населених пунктів), т

Адміністративні одиниці	усього	у тому числі			
		речовини у вигляді твердих суспендованих частинок	діоксид сірки	діоксид азоту	оксид вуглецю
<i>Рівненський р-н</i>	5894,559	1104,838	224,060	2428,789	938,622
с.Горбаків	65,205	0,004	0,096	0,300	0,022
м.Березне	37,035	12,422	0,640	11,384	9,562
с.Балашівка	0,228	–	–	–	0,033
с.Бугрин	0,024	0,001	–	0,011	0,010
с.Великі Межирічі	5,490	2,324	1,116	0,895	0,921
с.Велика Омеляна	5,714	–	–	0,496	1,894
с.Базальтове	12,871	12,768	0,016	0,053	0,034
с.Городок	2276,542	536,461	2,930	462,849	371,876
м.Гоща	1,097	0,063	0,032	0,433	0,567
с.Русивель	0,129	–	–	–	0,129
с.Верхівськ	40,524	6,879	0,274	15,163	8,163
с.Урвенна	1,692	–	0,375	0,678	0,639
м.Здолбунів	1668,710	195,882	118,887	1118,176	209,707
с.П'ятигори	0,116	–	–	0,063	0,053
с.Зоря	508,661	72,694	43,267	349,415	33,003
с-ще Клевань	5,689	–	–	0,142	0,041
с-ще Оржів	318,873	39,776	–	108,906	126,813
м.Рівне	309,046	47,875	41,726	102,281	64,747

Основними забруднювачами довкілля області є підприємства переробної промисловості (84 % обсягу викидів у порівнянні з 2023 роком). До основних забруднювачів атмосферного повітря області відносяться підприємства «Волиньцемент» філія ПрАТ «Дікергофф цемент Україна», ПрАТ «Рівнеазот», ТОВ «Кроноспан Рівне», ПрАТ «Вераллія Україна», ТзОВ «ОДЕК» Україна, ПрАТ

«Костопільський завод скловиробів», ТзОВ «Свиспан Лімітед», ПрАТ «Рокитнівський скляний завод», ТзОВ «Рівнетеплоенерго», ТзОВ «Вирівський кар'єр» та ТзОВ «Любомирське вапняно - силікатне підприємство». Найбільший обсяг викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря Рівненської області за 2024 рік надійшов від «Волинь-цемент» філії ПрАТ «Дікергофф цемент Україна», ПрАТ «Рівнеазот» та ТОВ «Кроноспан Рівне». Підприємствами – основними забруднювачами атмосферного повітря області у 2024 році були заплановані та виконані наступні заходи щодо зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря: - на ПрАТ «Рівнеазот» проведено ремонт сховища рідкого аміаку № 16 в к. 153 в цеху аміаку № 1 на суму 130,016 тис. грн.; проведено ремонт сховища рідкого аміаку № 17 в к. 17 в цеху аміаку № 1 на суму 93,581 тис. грн.; проведено заміну каплевідбійних сіток в сепараційній частині ВТН поз. 3/1,2 в цеху аміачної селітри на суму 108,425 тис. грн. та проведено заміну ділянок витяжних трубопроводів аспіраційної системи АС-1, АС-2 в цеху складних мінеральних на суму 683,262 тис. грн.; - на ТОВ «Кроноспан Рівне» здійснено закупівлю та встановлено мокрий електростатичний пилогазоочисник для очищення відпрацьованих газів на суму 97025,7 тис. грн. та проведено модернізацію введених в експлуатацію аспіраційних систем на суму 1111,1 тис. грн

Стаціонарні джерела забруднення атмосферного повітря. На території Городоцької територіальної громади функціонує низка промислових підприємств, серед яких одним з найбільших джерел техногенного навантаження на довкілля є ПрАТ «Рівнеазот», ТОВ «Кроноспан Рівне», ПрАТ «Рівненський завод надміцних залізобетонних конструкцій», ТОВ «ЗАХІДВТОРЛОМ», сільськогосподарські підприємства. У Городку на Рівненщині встановлено автоматичний пост моніторингу якості атмосферного повітря, який був встановлений компанією ТОВ «Кроноспан Рівне», у 2021 році. Він призначений для відстеження показників забруднення повітря та став першим таким сучасним постом у громаді Рівненської області.

У найближчі роки можна очікувати помірне збільшення викидів стаціонарних джерел, що пов'язано не лише з потенційним розвитком промислового сектору в Рівненському районі, але й зі зростанням кількості підприємств, релокованих із регіонів, наближених до зон бойових дій. Розміщення нового бізнесу або розширення діяльності існуючих виробництв на території громади може призводити до

додаткового навантаження на атмосферне повітря, що потребує посилення системи моніторингу та впровадження сучасних природоохоронних технологій у виробництві. У найближчі роки розвиток Рівненського району може супроводжуватися появою нових виробничих майданчиків, у тому числі підприємств, які переміщуються з інших регіонів. Розширення економічної діяльності потенційно здатне збільшити локальний тиск на навколишнє природне середовище, насамперед за рахунок додаткових викидів у повітря та зростання техногенного навантаження на територію громади. У цих умовах особливого значення набуває завчасне просторове планування, що має враховувати характер і масштаб можливих впливів. Доцільним є формування збалансованої структури використання територій, коли розміщення виробничих об'єктів узгоджується з екологічними обмеженнями, транспортною інфраструктурою та близькістю до житлової забудови. Такий підхід дозволяє не лише запобігати виникненню конфліктних ситуацій, а й забезпечує стабільне функціонування інженерних мереж, дотримання санітарних норм та підтримання належної якості довкілля для населення Городоцької ТГ.

Пересувні джерела забруднення атмосферного повітря.

Пересувні джерела становлять одну з найвагоміших складових формування забруднення атмосферного повітря в межах Городоцької територіальної громади. Основний обсяг викидів припадає на автотранспорт, який створює забруднення безпосередньо у приземному шарі атмосфери, де його вплив є найбільш відчутним для населення. До основних забруднювачів, що надходять у повітря внаслідок роботи двигунів внутрішнього згоряння, належать оксид вуглецю, оксиди азоту, сірчисті сполуки, леткі органічні речовини та дрібнодисперсний пил, який має здатність проникати в дихальну систему людини.

Транспортні навантаження на території громади формуються як місцевим рухом, так і транзитними потоками, зокрема через наявність поблизу автошляху державного значення Н-22 «Устилуг – Луцьк – Рівне». Інтенсивність руху на цій ділянці, а також підвищена частка вантажного транспорту створюють додаткові ризики для погіршення якості повітря, особливо в періоди пікового транспортного навантаження. Додатковим фактором є експлуатація технічно застарілих транспортних засобів, недостатня якість пального та нерівномірний характер дорожнього покриття окремих ділянок. Станом на жовтень 2025 року триває будівництво Північного обходу м. Рівне,

а саме автомобільної дороги державного значення Н-25 Городище – Рівне – Старокостянтинів (км 146+630) до автомобільної дороги державного значення Т-18-32 /Н-22/ – Ходоси – Кустин – /Н-25/ (км 8+426). Реалізація цього інфраструктурного проекту сприятиме зменшенню інтенсивності транзитного автотранспорту через населені пункти Понебель, Обарів та Городок, що, своєю чергою, дозволить знизити рівень надходження забруднюючих речовин у приземний шар атмосферного повітря.

Унаслідок реалізації планувальних та інфраструктурних проєктів, передбачених Стратегією розвитку Городоцької ТГ, може зростати сезонне та локальне транспортне навантаження, зокрема під час будівельних робіт, перевезення матеріалів та запуску нових об'єктів господарювання. Збільшення кількості суб'єктів підприємницької діяльності, у тому числі за рахунок релокації бізнесу, також сприятиме зростанню інтенсивності руху в межах громади.

Для зниження негативного впливу пересувних джерел забруднення доцільним є впровадження комплексу заходів, що включає покращення стану дорожньої інфраструктури, забезпечення належної організації дорожнього руху, розвиток альтернативних видів мобільності (велотранспорт, пішохідні маршрути), поступове оновлення комунальної техніки на менш токсичні типи двигунів та популяризацію електротранспорту. Важливим елементом є також моніторинг рівнів забруднення у зонах підвищеної транспортної активності та застосування Smart-рішень для управління потоками.

У довгостроковій перспективі реалізація таких заходів сприятиме зменшенню концентрацій забруднюючих речовин у повітрі, покращенню екологічної ситуації та зниженню ризиків для здоров'я населення Городоцької територіальної громади.

Водні ресурси.

Територія громади знаходиться в межах Волино-Подільського, Прип'ятського та Українського басейну тріщинуватих та пластових вод, з достатньо високим показником забезпечення підземними водами водокористувачів, це має велике значення, оскільки господарсько-питне водопостачання населення громади повністю проводиться за рахунок підземних вод. Аналіз показників якості питної води, за даними держпродспоживслужби, встановив, що в останні роки у всіх районах області відмічається перевищення ГДК за вмістом нітратів та заліза (за останні п'ять років -

від 1,5 до 40 разів). Загалом слід зауважити, що в останні роки в середньому ситуація за перевищенням вмісту нітратів у питній воді є напруженою.

Водні ресурси Городоцької територіальної громади є важливим елементом природно-ресурсного потенціалу та відіграють ключову роль у забезпеченні населення питною водою, підтриманні стану екосистем, розвитку сільського господарства й формуванні умов для сталого соціоекологоекономічного розвитку. Територія громади розташована в межах басейну річки Горинь, що належить до басейну річки Прип'ять, і має розгалужену мережу водотоків, меліоративних каналів та локальних водних об'єктів штучного походження.

Гідрологічні умови ділянки водозабору

Територія Городоцької сільської ради Рівненського району розташована в межах Поліської низовини, що характеризується специфічними гідрологічними умовами, типовими для північної частини Рівненської області. Район відноситься до басейну річки Прип'ять і характеризується розвиненою мережею поверхневих водотоків та значними запасами підземних вод.

У межах ділянки водозабору Городоцької сільської ради за стратиграфічними особливостями виділяються наступні водоносні горизонти (комплекси):

- водоносний горизонт у четвертинних відкладах;
- водоносний горизонт у відкладах неогенової системи;
- водоносний горизонт у відкладах верхньої крейди;
- водоносний горизонт у відкладах горбашівської світи;
- водоносний горизонт у відкладах поліської серії.

Підземні води у четвертинних відкладах не придатні для централізованого водопостачання, але мають важливу роль в індивідуальному використанні у сільських населених пунктах шахтними колодзями. Водоносний комплекс у сарматських відкладах теж не має практичного значення для централізованого водопостачання. Використовується місцевим населенням за допомогою шахтних колодязів. Водоносний комплекс у верхньокрейдових відкладах за рахунок нерівномірної водозбагаченості та локального поширення на дослідній території не рекомендований для цілей централізованого водопостачання. Зрідка використовується місцевими малими підприємствами, агрофірмами.

Підземні води у відкладах поліської серії напірні. П'єзометричні рівні

встановлюються від 0 - +0,4 м до глибини 44 м. Дебіти свердловин змінюються від 1 до 22 дм³/с, при зниженнях рівнів на 1,5-35 м. Водопровідність коливається від 100 до 1000 м²/добу.

Поверхневі води. Основними водними об'єктами які знаходяться на території громади є річка Горинь та її ліва притока – річка Устя.

Річка Горинь є головною артерією Рівненщини. Річка належить до басейну р. Прип'ять і є її правою притокою першого порядку. Бере свій початок у Кременецьких горах з джерела у с. Волиця Тернопільської області на висоті 345 м над рівнем моря, протікає територією Рівненської області, а далі – Республіки Білорусь. Загальна довжина річки становить 659 км, у межах області – 386 км. Горинь має понад 15 великих приток, з них в межах області: Случ, Замчисько, Вілія, Устя, Стубелка (Стубазка), Бережанка. В річку скидаються стічні води з комунальних очисних споруд м. Острог, смт Гоща та Оржів, м. Дубровиця, стічні води підприємств ТзОВ «ОДЕК» Україна, Городищенської виправної колонії, *стічні води ПрАТ «Рівнеазот» та дренажні води з території відвалу фосфогіпсу ПрАТ «Рівнеазот».*

Річка Устя є лівою притокою першого порядку р. Горинь і протікає територією Здолбунівського та Рівненського районів області. Бере початок за два кілометри на південний схід від с. Дермань Перший. Довжина річки становить 68 км. Вона має 28 приток до 10 км та три притоки довжиною більше 10 км. В річку скидаються стічні води з очисних споруд смт Квасилів, с. Зоря, м. Рівне і злизові води м. Рівне.

Якість поверхневих вод у межах Городоцької ТГ визначається як природними факторами, так і антропогенним впливом – близькістю до промислових об'єктів, впливом транспортної інфраструктури, агровиробництвом та станом меліоративної мережі. Проведена оцінка якості поверхневих вод основних водних об'єктів в межах Городоцької СР свідчить про те, що в останні роки під впливом природних та антропогенних чинників відмічається погіршення якості поверхневих вод. Розвиток промислових підприємств та місцевої інфраструктури змінює стан поверхневих вод, через формування точкових та площинних забруднень. До річки потрапляє значна кількість речовин із поверхневим стоком із території урбосистеми. За результатами оцінки якості поверхневих вод р. Устя встановлено, що якість води у створі поблизу шлюза – регулятора с. Городок мосту не відповідає господарсько-побутовим нормам, це свідчить про те, що річка має значне навантаження на гідроекосистему. Також

вагомою причиною погіршення екологічного стану поверхневих вод у межах місцевої громади є розбалансованість басейну річки за рахунок меліорування, формування різних ставкових господарств, порушення природоохоронних норм щодо прибережних смуг та водоохоронних зон.

Додатковий потенційний вплив може створювати діяльність ПрАТ «Рівнеазот», у тому числі в умовах аварійного або нестандартного водовідведення під час пікових навантажень. На території ПрАТ «Рівнеазот» функціонує комплекс каналізаційних очисних споруд, які забезпечують приймання, транспортування та очищення побутових, виробничих і частково зливових стоків. Через два напірні трубопроводи діаметром 800 мм РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» подає близько 70 тис. м³ стічних вод на добу на очисні споруди підприємства, де здійснюється механіко-біологічна очистка приблизно двох третин загального обсягу стоків м. Рівне. Після проходження повного циклу очистки нормативно очищені води відводяться у річку Горинь.

Підземні води. Підземні води є основним джерелом питного водопостачання для населення. Водозабори залягають у четвертинних та мелових горизонтах, що забезпечують достатню якість води за умови раціональної експлуатації. Потенційними чинниками ризику є: витoki та аварії на мережах водовідведення; надмірне використання добрив у сільському господарстві; техногенні процеси поблизу промислових підприємств.

У Рівненській області забезпечення населення питною водою здійснюється виключно із джерел підземних водоносних горизонтів. Поверхневі водні об'єкти використовуються для організованого відпочинку, купання та заняття спортом.

Протягом 2024 року ДУ «Рівненський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» здійснювався постійний лабораторний контроль за якістю питної води комунальних, відомчих, сільських та локальних централізованих водопроводів. Лабораторно було обстежено 495 об'єктів централізованого водопостачання, з яких 22 комунальні водопроводи, 97 відомчих, 209 сільських та 167 локальних водопроводів. Всього з об'єктів централізованого господарсько-питного водопостачання відібрано та досліджено за санітарно-хімічними показниками 7250 проб води, 978 з них не відповідали вимогам ДСанПіНу – 13,5% (у 2023 році – 14,4%).

За мікробіологічними показниками досліджено 7767 проб, у 478 випадках мало місце відхилення від нормативних значень – 6,2%. Показник минулого року був вищий

і становив 6,9%.

За мікробіологічними показниками невідповідність якості води на комунальних водопроводах складала – 3,2% (у 2023 році – 2,9%), відомчих – 6,2 % (у 2023 році – 10,6%), сільських – 16,9% (у 2023 році – 17,2%), локальних – 13,7% (у 2023 році – 22,0%).

Найбільший відсоток невідповідності води з водопровідних мереж за мікробіологічними показниками спостерігався на об'єктах водопостачання Рівненського району (Дядьковицька, *Городоцька*, Здовбицька, Корнинська, Мізоцька, Олександрійська територіальні громади).

З огляду на розміщення громади поблизу великих промислових зон м. Рівне та Рівненського району, важливим є регулярний моніторинг показників трофосапробіологічного блоку та органічних забруднювачів у свердловинах та шахтних колодязях.

Використання водних ресурсів

Основними напрямками використання є:

- господарсько-питне водопостачання;
- побутове водокористування;
- потреби аграрного сектору (зрошення, полив, тваринництво);
- потреби промислових підприємств;
- підтримання екологічного стану території.

У зв'язку з можливим розширенням підприємницької діяльності та релокацією бізнесу до Городоцької ТГ в майбутньому прогнозується збільшення потреб у водних ресурсах. Це вимагає стратегічного підходу до планування водокористування, модернізації мереж водопостачання, зменшення втрат води та застосування водозберігаючих технологій у всіх секторах.

Екологічні ризики та вразливість водних об'єктів.

До основних ризиків належать:

- забруднення стічними водами з точкових та дифузних джерел;
- потенційний техногенний вплив від промислових об'єктів;
- замулення та деградація меліоративної мережі;
- зменшення водності внаслідок змін клімату;
- можливе збільшення навантаження у разі релокації промислових підприємств.

Заходи зі зменшення впливів та раціонального використання водних ресурсів.

З метою забезпечення екологічної стійкості водних ресурсів пропонується:

- удосконалення системи очищення стічних вод;
- модернізація водопровідно-каналізаційних мереж;
- регулярне очищення і відновлення меліоративних каналів;
- відновлення захисних прибережних смуг вздовж річок;
- розроблення проєктів щодо винесення в натуру водоохоронних зон;
- розвиток систем локальної очистки та доочистки стічної води;
- контроль за підприємствами щодо дотримання умов водокористування;
- впровадження водозберігаючих технологій у сільському господарстві;
- моніторинг підземних вод у зонах потенційного впливу промисловості;
- адаптація водокористування в громаді до кліматичних змін.

Водні ресурси Городоцької ТГ перебувають у стані помірного антропогенного навантаження, однак при зростанні економічної активності, збільшенні кількості населення та релокації бізнесу можливе посилення тиску на водні екосистеми. Застосування сучасних підходів до управління водними ресурсами, оновлення інженерної інфраструктури та запровадження ефективного моніторингу дозволить забезпечити їх раціональне використання та збереження в довгостроковій перспективі.

Земельні ресурси та ґрунти

Територія знаходиться в західному Лісостеповому агроґрунтового районі Рівненської області. Географічний розподіл ґрунтів у районі підпорядкований

загальним законам широтної зональності (рис.2.5)

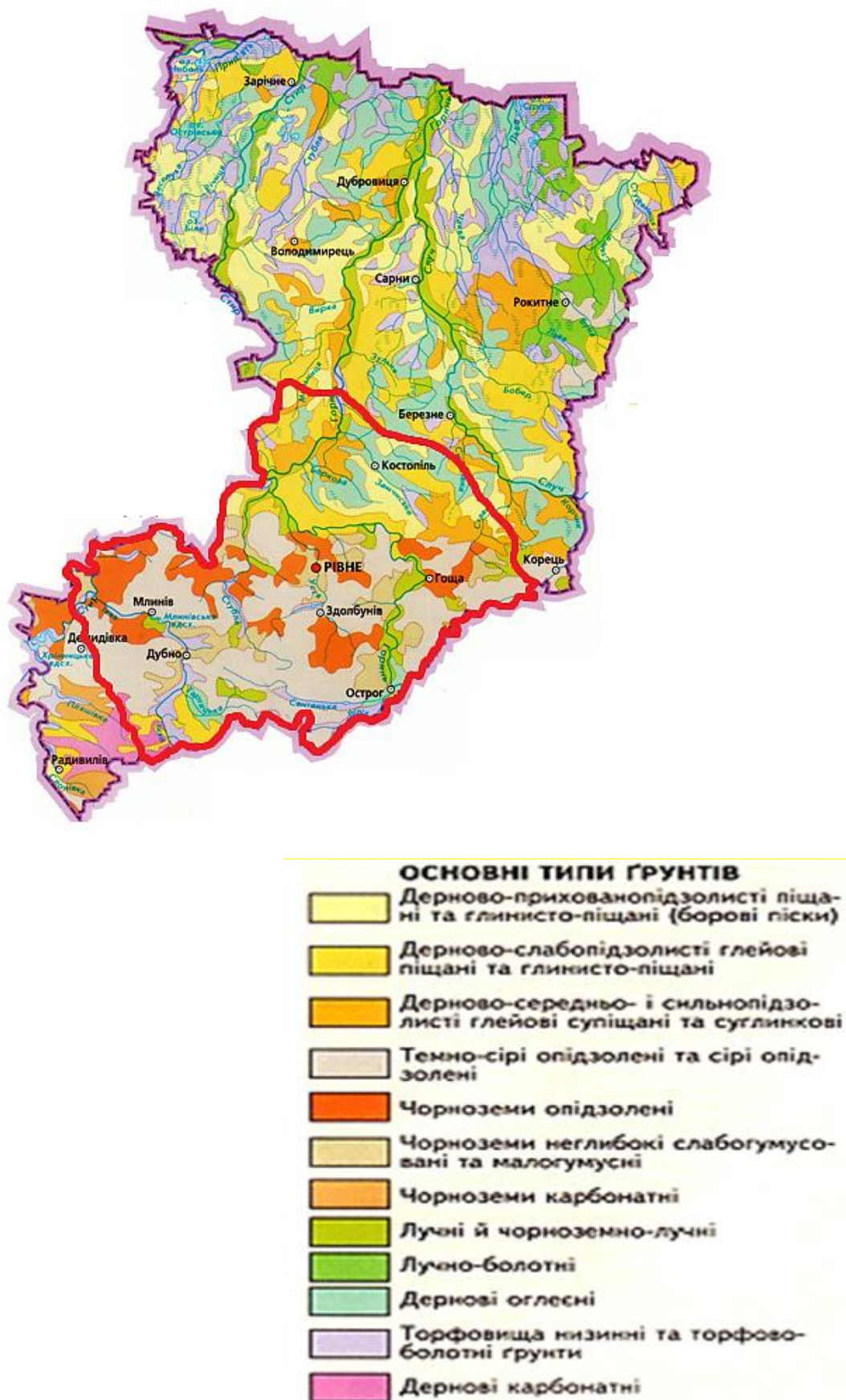

Рис. 2.5 Карта ґрунтів Рівненської області

Найпоширенішими типами ґрунтів агросфери є чорноземи опідзолені, дерново-середньо і сильнопідзолисті глейові сіпіщані та суглинкові, лучно – болотні ґрунти. Порушення ґрунтового покриву в громаді спричиняють процеси водної та вітрової ерозії. Їх інтенсивність зумовлена значною часткою орних земель у структурі землекористування, адже понад 45% території активно обробляється. Попри це, ґрунтові ресурси громади загалом характеризуються високою природною родючістю й придатні для вирощування широкого спектра сільськогосподарських культур.

Загальна площа території Городоцької сільської ради – 13172,77 га, з них: для будівництва та обслуговування житлового будинку – 1349,62 га; для ведення особистого селянського господарства – 694,83, земельні частки (паї) – 5151,17 га; землі промисловості становлять – 1162,93 га та землі запасу – 3708,85 га. Площа лісового фонду на території громади становить – 993,77 га.

Основними загрозами для земель залишаються недосконалі підходи до землекористування, виснаження та деградація ґрунтів унаслідок інтенсивних агротехнологій. Такі чинники можуть призводити до погіршення екологічного стану ґрунтів та зниження їх продуктивності. Додатковим чинником негативного впливу на ґрунтовий покрив є викиди автотранспорту, що осідають на поверхні землі. Залишки нафтопродуктів, важкі метали, канцерогенні сполуки та дрібнодисперсний пил накопичуються поступово й можуть зберігатися в ґрунті тривалий час, зумовлюючи вторинне забруднення навколишнього середовища. Інтенсивність таких відкладень безпосередньо залежить від обсягу транспортного руху та технічного стану транспортних засобів.

Суттєвим джерелом техногенного навантаження на ґрунти є також потужні промислові підприємства, розташовані на території Городоцької ТГ, діяльність яких може супроводжуватися утворенням і викидом хімічних речовин, пилу, продуктів згоряння та відходів виробництва. За несприятливих умов частина цих речовин може осідати на прилеглі землі та створювати ризики для природних екосистем. Разом із тим, забруднені ґрунти можуть виступати вторинним джерелом забруднення підземних і поверхневих вод, а також атмосферного повітря – особливо на ділянках із пошкодженим дорожнім покриттям, недостатньою кількістю зелених насаджень або у місцях концентрації транспортних потоків. Тому питання підтримання належного стану ґрунтів у громаді є важливим екологічним пріоритетом.

Флора і фауна

Біорізноманіття Городоцької територіальної громади є одним із ключових природних чинників, що визначають екологічні обмеження та умови реалізації стратегічних рішень розвитку. Наявність цінних лісових, лучних, болотних і прибережно-водних екосистем, а також об'єктів природно-заповідного фонду зумовлює необхідність інтеграції природоохоронних вимог у планування інфраструктурних, виробничих і просторових заходів Стратегії розвитку громади.

Територія Городоцької територіальної громади розташована в межах Поліської природної зони Рівненської області, що характеризується високим рівнем лісистості, значною роллю водно-болотних екосистем та різноманіттям природних біотопів. Незважаючи на істотну трансформацію ландшафтів, пов'язану з інфраструктурним розвитком, розміщенням промислових підприємств та інтенсивним землекористуванням, громада зберігає важливі осередки біорізноманіття, що мають екологічну та природоохоронну цінність.

Рослинний світ

Флора Городоцької ТГ є складовою багатого рослинного комплексу Рівненщини, де зростає понад 1300 видів вищих рослин. В межах громади поширені такі типи рослинності: лісові угруповання: соснові й мішані ліси з домінуванням сосни звичайної, дуба звичайного, берези, вільхи, верби; лучна рослинність: природні та напівприродні луки, що формуються на низинних ділянках та вздовж водотоків річок Устя та Горинь; болотна та прибережно-водна рослинність: рогіз, очерет, осока, характерні для заболочених територій і русел меліоративних каналів; агрофітоценози: переорні землі з культурними рослинами (зернові, кормові, технічні культури), які займають значну частку території; синантропна флора: рослини, що зростають у населених пунктах, уздовж доріг та територій зі зміненим режимом ґрунтів.

Окрему природну цінність на території Городоцької ТГ становить Вишнева гора – підвищена ділянка рельєфу з осередками лучно-степової та степової рослинності, нетипової для поліського ландшафту. На її схилах збереглися фрагменти ксерофітних угруповань, представлених теплолюбними видами, які потребують добре освітлених і сухих умов. Серед характерних рослин – типчак (*Festuca valesiaca*), тонконіг, чебрець повзучий (*Thymus serpyllum*), ковила пірчаста та окремі види гвоздик і шавлій, що формують мозаїчні степові біотопи. Завдяки унікальному мікроклімату та

різноманітності субстратів, Вишнева гора слугує локальним рефугіумом для видів, які рідко трапляються у Поліссі, та є важливим осередком біорізноманіття. Збереження цих степових елементів є важливим завданням, оскільки вони перебувають під тиском рекреаційного навантаження та поступового заростання чагарниковою рослинністю.

Тваринний світ. Фауністичний комплекс громади відображає типовий видовий склад Поліського краю та включає значну кількість представників наземних, водних і навколоводних екосистем. На території Городоцької ТГ зустрічаються:

- ссавці: лисиця, заєць-русак, куниця лісова, сарна європейська, дика свиня; у заплавах – ондатра і видра річкова (червонокнижний вид);
- птахи: крижень, лиска, чапля сіра, шуліка чорний (червонокнижний), лелека білий і локально – лелека чорний (червонокнижний), дрібні горобцеподібні види;
- амфібії та рептилії: жаба озерна, гостроморда, вуж звичайний, живородна ящірка; у вологих біотопах – кумка червоночерева (Червона книга України);
- риби: щука, карась, плітка, окунь – переважно в р. Устя та ставках громади.

Водні та прибережні екосистеми громади є важливими середовищами існування для багатьох безхребетних, амфібій, риб і птахів-водоплавних. Річк Устя та Горинь і їх притоки, попри значне зарегулювання та антропогенний тиск, виконує роль екологічного коридору, що поєднує ділянки дикої природи та забезпечує функціонування природних популяцій.

Наявність різноманітних трофічних рівнів – від безхребетних і амфібій до хижих птахів і ссавців – свідчить про відносну збереженість екосистемних зв'язків у межах громади. Порушення цих зв'язків унаслідок фрагментації середовищ існування або погіршення якості води й ґрунтів може мати кумулятивний негативний ефект для біорізноманіття

У межах Рівненської області формується частина Всеєвропейської екологічної мережі Emerald Network, створеної відповідно до Бернської конвенції з метою збереження типових природних оселищ і видів, що перебувають під охороною. На території Городоцької територіальної громади (с. Метків, с. Рубче) розташовані території, які мають природоохоронну цінність, входять або пропонуються для включення до мережі Emerald.

На офіційних картах Emerald Network ділянки, що мають статус Proposed Sites, позначаються рожевим кольором. Це означає, що територія визначена як важлива для

збереження біорізноманіття на національному рівні, але ще перебуває на стадії розгляду міжнародними структурами. Такі території розглядаються як потенційні елементи транскордонного екологічного коридору, який забезпечує міграцію тварин, підтримання генетичного обміну між популяціями та збереження рідкісних оселищ, див. рис.2.6

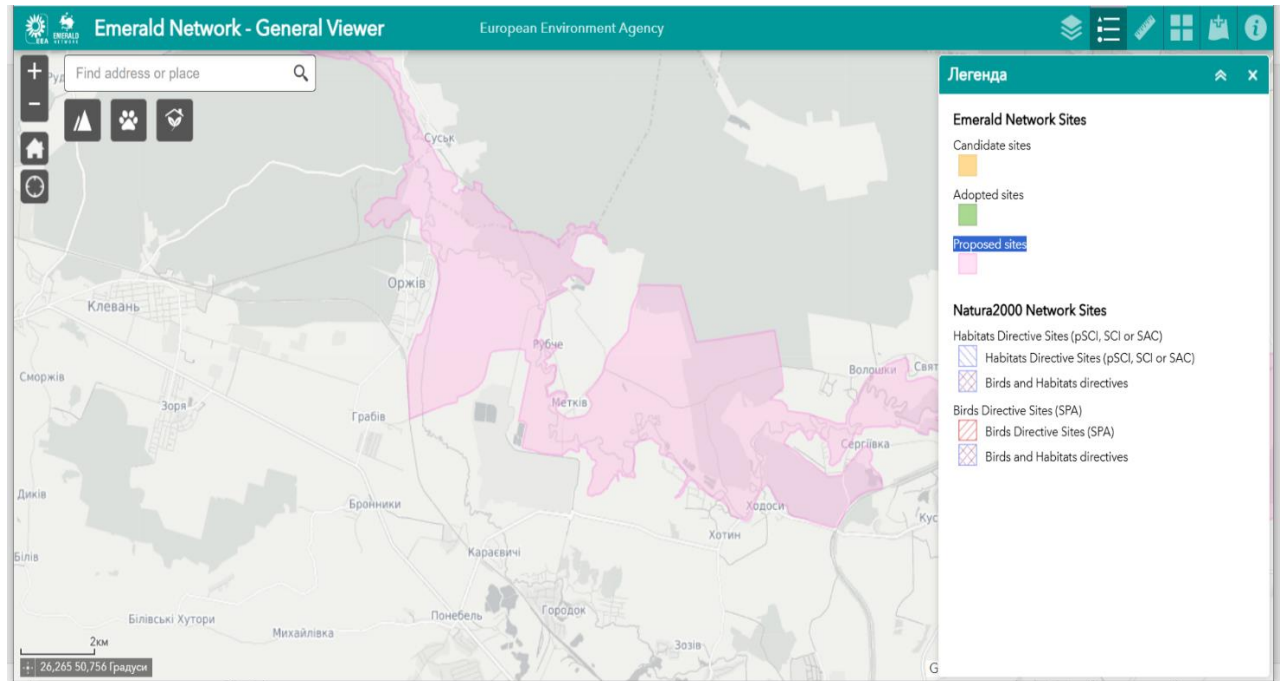

Рис 2.6 Карта Всеєвропейської екологічної мережі Emerald Network

Території Emerald Network, у тому числі запропоновані до включення, розглядаються в контексті СЕО як зони підвищеної екологічної чутливості, де реалізація заходів Стратегії має здійснюватися з урахуванням принципів запобігання, мінімізації впливів та недопущення погіршення стану природних оселищ відповідно до вимог Бернської конвенції.

Біорізноманіття та стан середовищ існування

До ключових факторів, що визначають стан біорізноманіття на території громади, належать: урбанізованість територій та розвиток великих промислових підприємств; інтенсивне сільськогосподарське використання земель; зміни гідрологічного режиму річок Устя та Горинь, наявність меліоративних каналів.

Попри це, лісові масиви, водно-болотні ділянки та лучні комплекси зберігають значну екологічну цінність і виступають осередками підтримання стабільних популяцій флори і фауни.

Об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ). На території Городоцької ТГ або в безпосередній близькості функціонують цінні природоохоронні території, що відіграють важливу роль у збереженні біорізноманіття. До них належать:

- Ботанічний заказник «Вишнева гора» (загальнодержавного значення);
- Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення «Городоцький парк»;
- Ботанічна пам'ятка природи місцевого значення «Острів»;
- Заповідне урочище місцевого значення «Урочище Покоси»;

Наявність ПЗФ сприяє підтриманню природної рівноваги, забезпечує міграцію видів, зберігає рідкісні угруповання та підвищує екологічну стійкість території громади.

Аналіз заповідних об'єктів Городоцької територіальної громади Рівненської області (станом на 2025 р.) свідчить про виражену мозаїчність природних комплексів на відносно невеликій площі (загальна площа трьох об'єктів місцевого значення – лише 28,9 га). Кожен об'єкт репрезентує принципово відмінний тип екосистем, що зумовлює контрастність флористичного складу та різний рівень представленості червонокнижних видів.

Городоцький парк (8 га) є класичним зразком садово-паркового мистецтва другої половини XVIII – початку XX ст. Дендрофлора парку налічує понад 20 інтродукованих та аборигенних видів деревно-чагарникового ярусу, серед яких домінують вікові *Quercus robur* (до 350 років), *Fraxinus excelsior*, *Tilia cordata*, *Aesculus hippocastanum* та *Carpinus betulus*. Серед хвойних присутні *Picea abies* та *Thuja occidentalis*, серед декоративних чагарників – *Syringa vulgaris* та *Forsythia* spp. Трав'яний ярус парку сильно трансформований, червонокнижні види судинних рослин тут відсутні, що типово для об'єктів даної категорії.

Урочище «Покуси» (5,9 га) представляє рідкісний для Рівненського Полісся тип буково-дубових насаджень з участю *Fagus sylvatica* віком близько 80–90 років. Підлісок сформований *Corylus avellana*, *Swida sanguinea* та *Frangula alnus*. Трав'яний покрив належить до асоціації *Carici pilosae*–*Fagetum*, з домінуванням *Anemone nemorosa*, *Anemone sylvestris*, *Paris quadrifolia*, *Asarum europaeum* та *Convallaria majalis*. Незважаючи на високу ценотичну цінність, червонокнижні види судинних рослин у кварталі 24 вид. 8–10 Сморгівського лісництва станом на 2025 р. не виявлені.

Найвищу ботанічну цінність серед локальних об'єктів має ботанічна пам'ятка природи «Острів» (15 га) – реліктовий лучно-болотний комплекс на терасі стариці р. Устя. Об'єкт чітко диференціюється на три екотопи:

- гребінь та верхня частина схилу – остепнені луки класу Festuco-Brometea та Molinio- Arrhenatheretea з домінуванням *Briza media*, *Dactylis glomerata*, *Anthyllis polyphylla* та багатою лучно-степовою фракцією (*Thymus marschallianus*, *Campanula sibirica*, *Trifolium montanum*, *Coronilla varia*, *Inula ensifolia*);
- нижня частина схилу – чагарникові угруповання з *Berberis vulgaris*, *Crataegus* spp., *Rosa* spp. та *Gentiana cruciata*;
- заболочена смуга по периметру – гігрофільні ценози класу Phragmito-Magno-Caricetea з *Phragmites australis*, *Carex acuta*, *Typha latifolia*, *Menyanthes trifoliata*.

Городоцькою сільською радою планується розроблення та затвердження проектів землеустрою щодо організації і встановлення меж територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення,

Сукупність об'єктів природно-заповідного фонду Городоцької територіальної громади формує локальну екологічну мережу, що виконує функції збереження біорізноманіття, екологічної стабілізації ландшафтів та підтримання природних міграційних шляхів. У межах СЕО ці території мають розглядатися як просторові обмеження для потенційно екологічно небезпечних видів діяльності та як базові елементи природоорієнтованого розвитку громади.

Корисні копалини

Територія Городоцької територіальної громади належить до Поліської геолого-структурної зони, для якої характерне поширення осадових порід четвертинного та неогенового віку. Значні поклади корисних копалин загальнодержавного значення в межах громади відсутні. Разом з тим наявні локальні ресурси корисних копалин місцевого значення, які традиційно використовуються або можуть використовуватися для потреб будівництва та господарської діяльності.

До основних видів корисних копалин місцевого значення належать піски, піщано-гравійні суміші, глини та суглинки, поширені в межах річкових терас, алювіальних і делювіальних відкладів. Такі матеріали мають обмежене промислове значення та

переважно використовуються для дорожнього будівництва, виготовлення будівельних матеріалів і проведення земляних робіт локального масштабу.

З позицій стратегічної екологічної оцінки використання корисних копалин місцевого значення пов'язане з потенційними ризиками локального характеру, зокрема порушенням ґрунтового покриву, змінами рельєфу, посиленням ерозійних процесів та впливом на гідрологічний режим поверхневих і ґрунтових вод. Особливо чутливими є ділянки, розташовані в заплавах річок, поблизу водно-болотних угідь та об'єктів природно-заповідного фонду.

Реалізація стратегічних заходів, що передбачають можливе використання мінерально-сировинних ресурсів, у межах Городоцької територіальної громади має здійснюватися з дотриманням вимог природоохоронного законодавства, процедур оцінки впливу на довкілля та з урахуванням екологічних обмежень, визначених у межах стратегічної екологічної оцінки. Пріоритетом при цьому має залишатися збереження природних екосистем, ґрунтового покриву та водних ресурсів громади.

Поводження з відходами.

Система поводження з відходами на території Городоцької територіальної громади є важливою складовою екологічної безпеки та санітарного благополуччя населення. На території громади утворюються як побутові, так і промислові відходи різних класів небезпеки, що зумовлює необхідність комплексного підходу до управління цією сферою в контексті реалізації Стратегії розвитку громади.

Поточний стан поводження з побутовими відходами

Поводження з твердими побутовими відходами на території громади є організованим і охоплює всі 12 населених пунктів. Збирання та вивезення ТПВ здійснюється спеціально обладнаними транспортними засобами КП «Великошпанівське». Первинне накопичення ТПВ здійснюється у сучасних сміттєзбірних контейнерах місткістю 1,1 м³ (металеві оцинковані євроконтейнери з поворотними кришками).

Разом з тим частина контейнерів розміщена на необлаштованих або частково облаштованих контейнерних майданчиках (без твердого покриття та огорожі), а окремі контейнери встановлені поодиночі. Така ситуація створює локальні ризики забруднення ґрунтів, утворення фільтрату та погіршення естетичного вигляду територій.

За результатами анкетування мешканців громади екологічна ситуація в частині поводження з відходами оцінюється населенням переважно як «середня», що свідчить про загальну працездатність системи за наявності потреби в її подальшому вдосконаленні.

Промислові та небезпечні відходи. Фосфогіпсові відвали.

На території громади та в зоні її екологічного впливу утворюються промислові відходи I–III класів небезпеки, обсяги накопичення яких на промислових об'єктах мають тенденцію до зростання. Особливу екологічну загрозу для наземних і водних екосистем становлять відвали фосфогіпсу, що утворилися в процесі виробництва фосфорної кислоти на ПрАТ «Рівнеазот».

Фосфогіпсовий відвал площею 58,2 га розташований на правому березі річки Горинь. Із припиненням виробництва фосфорної кислоти у 2001 році обсяги накопичення фосфогіпсу не зростають, однак відвали залишаються джерелом потенційної екологічної небезпеки. Дренажні води з території відвалів є джерелом надходження у річку Горинь фосфатів, зважених речовин та окремих важких металів.

Зазначений об'єкт розглядається у межах стратегічної екологічної оцінки як зовнішній техногенний фактор ризику, що може впливати на екологічний стан водних екосистем та умови життєдіяльності населення населених пунктів Метків, Карпилівка, Бронники, Грабів, особливо у довгостроковій перспективі та за умов несприятливих гідрологічних процесів.

З метою системного вирішення наявних проблем у сфері поводження з відходами та зниження екологічних ризиків на території Городоцької територіальної громади актуальним є розроблення та впровадження Місцевого плану управління відходами. Такий план має забезпечити поетапне вдосконалення системи збирання, перевезення, оброблення та видалення відходів з урахуванням прогнозованих обсягів їх утворення, просторових особливостей громади та вимог національного законодавства.

Розроблення МПУВ дозволить узгодити заходи у сфері поводження з побутовими, промисловими та небезпечними відходами, визначити пріоритети розвитку відповідної інфраструктури та передбачити механізми мінімізації впливу техногенних об'єктів, зокрема фосфогіпсових відвалів, на довкілля. У контексті стратегічної екологічної оцінки Місцевий план управління відходами розглядається як

інструмент зниження кумулятивного екологічного навантаження та підвищення рівня екологічної безпеки громади у середньо- та довгостроковій перспективі.

У випадку, якщо Стратегію розвитку Городоцької сільської територіальної громади на період до 2027 року не буде затверджено, розвиток громади відбуватиметься за інерційним сценарієм без належної координації соціально-економічних, просторових та природоохоронних рішень. Відсутність стратегічних орієнтирів ускладнить впровадження комплексних заходів з охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та управління екологічними ризиками, зокрема у сфері поводження з відходами та захисту водних екосистем. У середньо- та довгостроковій перспективі це може призвести до погіршення екологічного стану території та зниження якості життя населення громади.

Енергоспоживання та енергозбереження

Сфера енергоспоживання є одним із ключових чинників впливу на довкілля та кліматичну стійкість території Городоцької територіальної громади. Споживання енергетичних ресурсів пов'язане з функціонуванням житлового сектору, об'єктів соціальної інфраструктури, комунального господарства, промислових підприємств та транспортної мережі, що зумовлює формування прямих і непрямих екологічних впливів, зокрема викидів забруднюючих речовин та парникових газів.

Основними джерелами енергоспоживання на території громади є електрична енергія, природний газ, тверде паливо (дрова, пелети) та моторні палива. Найбільші обсяги споживання припадають на промисловий та житловий сектор, заклади освіти, охорони здоров'я, адміністративні будівлі та об'єкти житлово-комунального господарства. Частина будівель комунальної власності характеризується застарілими конструктивними рішеннями та інженерними мережами, що зумовлює підвищене споживання енергоресурсів.

Енергоспоживання у промисловому секторі формується діяльністю підприємств переробної та деревообробної галузей, а також об'єктів індустріального парку. У транспортному секторі основним джерелом споживання енергії є дизельне паливо та бензин, використання яких супроводжується викидами оксидів азоту, вуглецю та твердих частинок.

З позицій стратегічної екологічної оцінки енергоспоживання розглядається як фактор довгострокового кумулятивного впливу на довкілля. Основними екологічними ризиками є:

- викиди парникових газів унаслідок спалювання викопних видів палива;
- локальне забруднення атмосферного повітря продуктами згоряння;
- зростання навантаження на природні ресурси;
- підвищення залежності громади від зовнішніх енергопостачальників.

В умовах воєнного стану та енергетичних викликів особливої актуальності набуває питання енергетичної безпеки та стійкості громади.

На території Городоцької територіальної громади наявний значний потенціал скорочення енергоспоживання за рахунок впровадження енергоефективних заходів. До них належать термомодернізація будівель, заміна застарілих систем опалення, модернізація систем освітлення, встановлення приладів обліку та впровадження систем енергоменеджменту в бюджетних установах.

Стратегія розвитку громади передбачає реалізацію заходів з підвищення енергоефективності, проведення енергетичних аудитів та поетапне впровадження сучасних технологій зниження енергоспоживання.

Городоцька територіальна громада має потенціал розвитку відновлюваної енергетики, зокрема використання сонячної енергії, біомаси та альтернативних джерел тепла. Розміщення об'єктів відновлюваної енергетики вимагає врахування екологічних обмежень, особливо поблизу об'єктів природно-заповідного фонду, водоохоронних зон та територій Emerald Network.

Енергоспоживання та енергозбереження є важливою складовою розвитку Городоцької територіальної громади. Реалізація заходів з підвищення енергоефективності та використання відновлюваних джерел енергії сприятиме зменшенню негативного впливу на довкілля, підвищенню енергетичної безпеки та кліматичної стійкості громади у середньо- та довгостроковій перспективі.

У випадку, якщо Стратегію розвитку Городоцької сільської територіальної громади на період до 2027 року не буде затверджено, сфера енергоспоживання та енергозбереження розвиватиметься за інерційним сценарієм без системного впровадження енергоефективних і відновлюваних енергетичних рішень. Відсутність стратегічно визначених пріоритетів ускладнить реалізацію заходів з термомодернізації

будівель, модернізації інженерних мереж та впровадження систем енергоменеджменту, що зумовлюватиме збереження підвищеного рівня споживання енергоресурсів і викидів парникових газів. У середньо- та довгостроковій перспективі це може призвести до зростання енергетичної залежності громади, підвищення екологічного навантаження на атмосферне повітря та зниження кліматичної стійкості території.

Соціально -економічний розвиток громади

Економічна спроможність громади забезпечується виконанням бюджету та стабільними податковими надходженнями, див. таблицю 2.6.

Таблиця 2.6

Фінансово-бюджетна складова Городоцької сільської ради

Доходна частина та видатки бюджету	2021 рік факт	2022 рік. факт	2024 рік. факт
Доходна частина бюджету по загальному фонду, всього	123910872,00	187306426,72	226897262,0
Доходна частина бюджету по спеціальному фонду, всього	5249398,64	8399262,00	12922088,68
Видатки бюджету по загальному фонду, всього	106074069,7	170122744,00	208211586,00
Видатки бюджету по спеціальному фонду, всього	20423520,39	12215094,71	82642917,89

Забезпечення виконання видаткової частини бюджету дозволило в повному обсязі забезпечити потребу в виплаті заробітної плати працівникам бюджетних установ,

утримання закладів, видатки на благоустрій території, ремонт доріг. Профінансувати потреби соціального захисту населення, допомоги призваним на військову службу, пораненим, сім'ям загиблих.

У 2024 році доходи загального фонду виконано на 103,8%; надходження склали 276 976 503,36 грн, що більше попереднього року на 39 580 403 грн. Власні надходження загального фонду виконано на 105,0% (226 897 262,0 грн), ключовим джерелом є ПДФО (145 572 684,87 грн; 64,2% у структурі власних доходів). Надходження від плати за землю становили 51 873 444,47 грн (103,4% до плану), єдиний податок – 18 839 489,45 грн. Витрати загального фонду у 2024 році виконано на 97,0% (факт 201 922 829,77 грн), пріоритет – захищені статті; частка оплати праці становила 57,3%. За спеціальним фондом проведено видатків 82 642 917,89 грн, значна частина – капітальні видатки та підтримка сил безпеки і оборони.

Економічну основу громади формують промисловість і сільське господарство; найбільші роботодавці – ПрАТ «Рівнеазот» та ТОВ «Кроноспан Рівне». У громаді зареєстровано 103 юридичні особи та 202 ФОП, що створює базу для місцевих надходжень і зайнятості населення.

Здоров'я населення.

Стан здоров'я населення Городоцької територіальної громади тісно пов'язаний з демографічними процесами, віковою структурою населення, рівнем соціально-економічного розвитку та станом довкілля. У межах стратегічної екологічної оцінки здоров'я населення розглядається як інтегральний показник, що відображає сукупний вплив екологічних, соціальних і техногенних чинників.

Станом на 01 січня 2025 року чисельність населення Городоцької сільської ради становить 13 384 особи, які проживають у 12 населених пунктах громади. Громада об'єднала 5 великих поселень: Обарів, Городок, Карпилівка, Бронники та Ставки, 3 середні села: Понебель, Рогачів, Караєвичі, всі інші – малі села (табл.2.7, рис. 2.7)

Чисельність населення Городоцької СР в межах населених пунктів

	2011	2016	2021	2024	2025	Приріст населення до 2024 року	Типізація НП за чисельністю населення
Обарів	3257	3494	4309	4316	4523	207	Великі поселення
Городок	2916	3193	3318	3778	3790	12	
Карпилівка	1134	1299	1546	1688	1776	88	
Бронники	947	1016	990	983	994	11	
Ставки	582	625	704	700	696	-4	
Понебель	398	396	404	407	457	50	Середні села
Рогачів	340	349	345	372	374	2	
Карасевичі	239	240	246	249	257	8	
Рубче	171	174	176	165	172	7	Малі села
Метків	123	130	136	139	156	17	
Білівські хутори	105	93	84	83	83	0	Малі села (хутори)
Михайлівка	92	81	86	95	106	11	
Городоцька СР	10304	11090	12344	12975	13384	409	

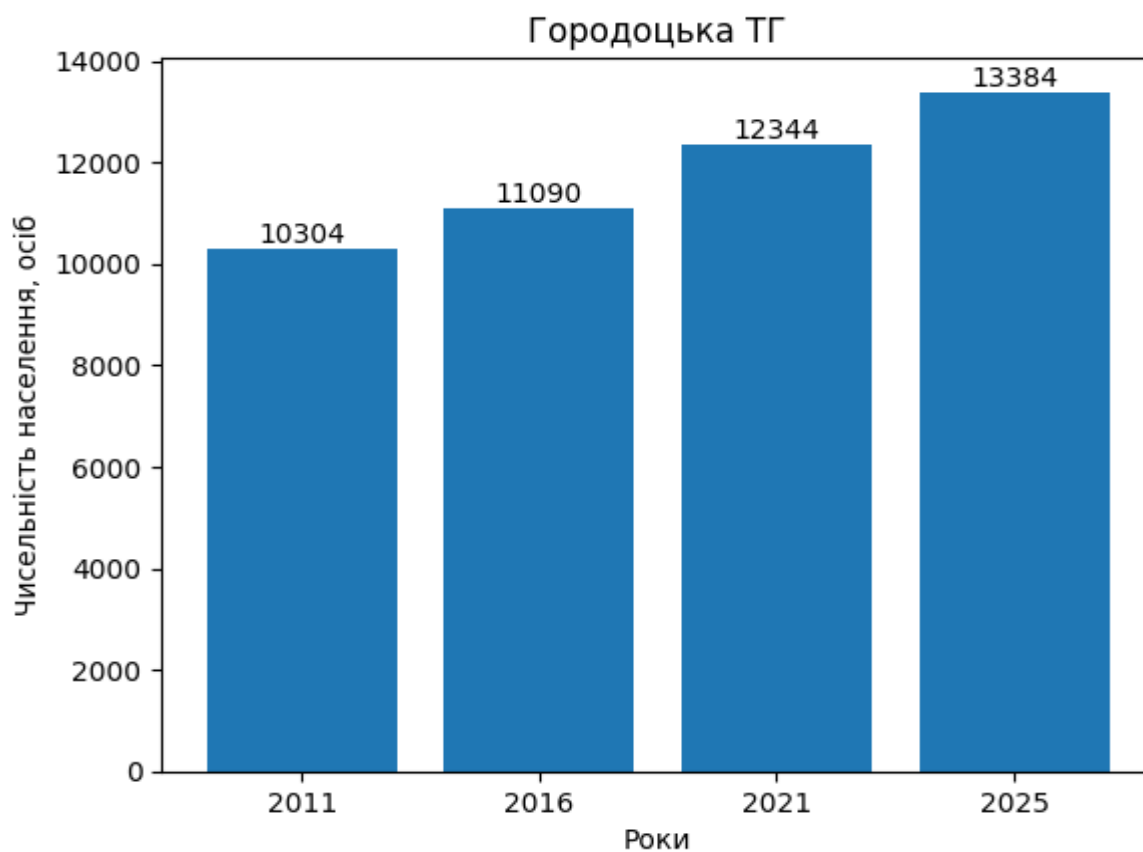

Рис. 2.7 Динаміка зміни чисельності населення Городоцької ТГ.

Просторова структура розселення є неоднорідною: громада включає великі поселення з відносно стабільною демографічною ситуацією, середні села з ознаками маятникової міграції та малі села і хутори з критичними демографічними показниками (табл 2.8, 2.9).

Таблиця 2.8

Типізація населених пунктів

Тип поселення	К-сть жителів, чол.	% від заг. к-сті поселень	% від заг. к-сті жителів	Демографічна ситуація	Примітки
Малі села (хутори)	До 10	35	6	Дуже погана	80 % малих сіл - вимираючі села, соціальна сфера у занепаді
	11-25			Дуже погана	
	26-50			Дуже погана	
	51-100			Погана	
	101-200			Частково задовільна	
Середні села	200-500	25	14	Задовільна і погана	Маятникова міграція між містом і селом
Великі поселення	501-1000	40	80	Задовільна і середня	Модельні поселення з переважанням зайнятості у агросфері, розвинена соціальна сфера
	1001-2000				
	2001-3000				
	3001-5000				
	Понад 5000			Задовільна і середня	Посилена маятникова міграція

Найбільш несприятлива демографічна ситуація спостерігається у малих населених пунктах, зокрема у Білівських хуторах та селі Михайлівка, де чисельність населення є мінімальною, а соціальна інфраструктура перебуває у стані занепаду. Такі населені пункти характеризуються підвищеною соціальною вразливістю населення. Вікова структура населення та її значення для СЕО.

Моделі типів вікової структури (%)

Вікова група	Прогресивний	Прогресивно-стаціонарний	Стаціонарний	Стаціонарно-регресивний	Регресивний
0-14	40	40-27	27	27-20	20
15-49	50	50	50	50	50
50 і старше	10	10-23	23	23-30	30

Аналіз вікової структури населення свідчить про стійку тенденцію старіння населення за рахунок зменшення частки дітей та скорочення економічно активної групи. Для більшості населених пунктів громади характерний регресивний тип відтворення населення, що проявляється у низькому відсотку осіб віком 0–14 років та високій частці населення віком 50 років і старше.

Частка населення віком понад 65 років перевищує 10 %, що за шкалою ООН дозволяє оцінювати населення громади як дуже старе. Така вікова структура є критично важливою з позицій стратегічної екологічної оцінки, оскільки люди похилого віку належать до груп підвищеної чутливості до впливу забруднення атмосферного повітря, якості питної води, шуму та техногенних чинників.

Для Городоцької територіальної громади характерний від’ємний природний приріст населення. Скорочення народжуваності та відносно стабільні або зростаючі показники смертності формують негативний демографічний баланс. Лише в окремих великих населених пунктах (Обарів, Городок, Карпилівка) фіксується народжуваність на рівні понад 10 дітей на рік, що частково компенсує загальну демографічну тенденцію.

Зменшення чисельності економічно активного населення призводить до зростання навантаження на працездатну частину громади та систему соціального і медичного забезпечення. У довгостроковій перспективі це може посилювати негативні наслідки екологічних ризиків, оскільки знижується адаптаційний потенціал громади до впливів довкілля.

У контексті стратегічної екологічної оцінки найбільш значущими чинниками потенційного впливу на здоров'я населення Городоцької територіальної громади є:

якість атмосферного повітря, зокрема в зоні впливу транспортної інфраструктури та промислових об'єктів;

стан поверхневих і підземних вод, що використовуються для господарсько-питного водопостачання;

вплив об'єктів поводження з відходами, у тому числі зовнішніх техногенних факторів (фосфогіпсові відвали);

шумове навантаження у великих поселеннях та вздовж транспортних коридорів;

обмежений доступ населення малих і віддалених населених пунктів до якісних медичних послуг.

Особливо вразливими до дії зазначених чинників є люди похилого віку, діти, особи з інвалідністю та соціально незахищені категорії населення.

Реалізація Стратегії розвитку Городоцької територіальної громади за умови дотримання екологічних обмежень та впровадження природоорієнтованих рішень матиме переважно позитивний вплив на стан здоров'я населення. Підвищення якості житлово-комунальної інфраструктури, розвиток систем водопостачання і водовідведення, заходи з енергоефективності та впорядкування поводження з відходами сприятимуть зменшенню екологічних ризиків. Водночас у разі ігнорування екологічних факторів при реалізації інфраструктурних і виробничих проєктів можливе посилення негативного впливу на найбільш чутливі групи населення, що повинно бути враховано у процесі прийняття управлінських рішень.

Демографічна ситуація та вікова структура населення Городоцької територіальної громади свідчать про високий рівень соціально-екологічної вразливості, зумовлений процесами старіння населення та від'ємного природного приросту. У межах стратегічної екологічної оцінки стан здоров'я населення має розглядатися як ключовий критерій допустимості реалізації стратегічних заходів. Пріоритетом повинні залишатися рішення, спрямовані на зниження екологічних ризиків, покращення якості довкілля та підвищення адаптаційної спроможності громади.

Соціальний захист населення та захист прав дітей.

У 2024 році відділ соціального захисту населення та захисту прав дітей Городоцької сільської ради забезпечував реалізацію повноважень у сфері соціального

захисту відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Діяльність відділу була спрямована на підтримку соціально вразливих категорій населення, осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, дітей, внутрішньо переміщених осіб та сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах.

У громаді впроваджено сучасні інформаційні системи соціальної сфери, що дало змогу сформувати 959 електронних справ щодо надання соціальних допомог, пільг і житлових субсидій. Населенню надавалися соціальні послуги стаціонарного догляду та догляду вдома, а також здійснювалось фінансування перебування осіб похилого віку та осіб з інвалідністю в інтернатних закладах.

Протягом року забезпечувалася підтримка осіб, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, організовано реабілітацію осіб з інвалідністю, учасників бойових дій та внутрішньо переміщених осіб. Значну увагу приділено захисту прав дітей, підтримці багатодітних матерів, організації оздоровлення дітей, які потребують особливої соціальної уваги.

У зв'язку з наслідками воєнних дій громада здійснювала прийом та розміщення внутрішньо переміщених осіб, реалізовувала заходи з їх соціальної підтримки та гуманітарного забезпечення. Для координації допомоги функціонують дорадчі та координаційні органи при виконавчому комітеті сільської ради.

Загалом система соціального захисту в громаді є функціональною та відіграє важливу роль у зниженні соціальної вразливості населення, що має суттєве значення в контексті стратегічної екологічної оцінки та сталого розвитку територіальної громади. Освітня мережа Городоцької сільської територіальної громади включає 4 заклади загальної середньої освіти, у яких навчається 1305 учнів (59 класів, 4 групи продовженого дня – 103 учні). Інклюзивне навчання забезпечено для 16 дітей з особливими освітніми потребами у 13 класах (13 асистентів учителів). Дошкільною освітою охоплено 159 вихованців, охоплення дітей дошкільними формами становить 100%, у тому числі 3 дитини з ООП у 2 інклюзивних групах.

Для забезпечення доступності освіти та збереження здоров'я учнів організовано підвезення 207 дітей шкільними автобусами (4 одиниці). Харчування у закладах освіти здійснюється з дотриманням санітарних вимог та процедур НАССР; безоплатним харчуванням охоплено близько 661 учня, зокрема учнів 1–4 класів та дітей із соціально вразливих категорій.

У громаді функціонує інклюзивно-ресурсний центр, який забезпечує психолого-педагогічний супровід дітей з ООП та підтримує заклади освіти громади. У 2024 році здійснювались заходи з покращення безпечного освітнього середовища та матеріально-технічної бази, зокрема облаштування укриттів і проведення ремонтних робіт у закладах освіти.

У випадку, якщо Стратегію розвитку Городоцької сільської територіальної громади на період до 2027 року не буде затверджено, питання збереження та покращення здоров'я населення та соціального захисту не матимуть належного стратегічного підґрунтя та системної міжсекторальної координації. За таких умов існуючі демографічні тенденції старіння населення, від'ємного природного приросту та скорочення економічно активної групи зумовлюватимуть підвищену чутливість громади до екологічних і техногенних чинників ризику. Відсутність стратегічно визначених пріоритетів у сфері довкілля та соціальної інфраструктури обмежуватиме адаптаційний потенціал громади та не сприятиме зниженню соціально-екологічної вразливості населення.

3.ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ.

Територія Городоцької сільської територіальної громади характеризується поєднанням сільських та приміських населених пунктів, значною різноманітністю природних ландшафтів і наявністю техногенних об'єктів, що формують різний рівень антропогенного навантаження на довкілля. У межах стратегічної екологічної оцінки дана територія розглядається як така, що може зазнавати як прямих, так і опосередкованих впливів у процесі реалізації проєкту Стратегії розвитку громади. Основними факторами впливу на стан довкілля та умови життєдіяльності населення є транспортна інфраструктура, промислові об'єкти в зоні впливу (зокрема підприємства хімічної та деревообробної галузей), системи поводження з відходами, енергоспоживання, а також зовнішні техногенні фактори, включно з фосфогіпсовими відвалами ПрАТ «Рівнеазот». Водночас значну роль відіграють природні чинники – стан поверхневих і підземних вод, ґрунтів, зелених насаджень та природоохоронних територій.

Умови життєдіяльності населення громади визначаються доступністю інженерної, соціальної та медичної інфраструктури, якістю житлово-комунальних послуг, рівнем безпеки та екологічного комфорту. Демографічні особливості громади, зокрема старіння населення та депопуляційні процеси у малих населених пунктах, підвищують чутливість окремих груп населення до негативних впливів довкілля.

Стан здоров'я населення у межах СЕО розглядається як інтегральний показник, що відображає сукупний вплив екологічних, соціально-економічних та техногенних чинників. Найбільш вразливими до можливих негативних впливів є люди похилого віку, діти, особи з інвалідністю та мешканці населених пунктів, розташованих у зоні транспортного та промислового навантаження.

З метою систематизації екологічних переваг, проблем і ризиків розвитку громади у контексті реалізації Стратегії, у межах даного розділу проведено SWOT-аналіз екологічної ситуації Городоцької сільської територіальної громади, котрий представлений у таблиці 3.1

SWOT – аналіз Городоцької сільської ради

	Сильні	Слабкі
Соціальна сфера	Розвинута інфраструктура: школи, дитячі садочки, центри дозвілля, аптеки, медичні пункти. Збільшується обсяг робіт з будівництва та реконструкції об'єктів комунальної власності та покращення благоустрою території. Збалансоване розподілення низки комунальних закладів та підприємств. Достатньо високий рівень надання послуг дошкільними та загальноосвітніми навчальними закладами. Молодь ототожнює себе з рідною громадою, готова брати активну участь в суспільному житті. На території громади розташовані визначні історичні місця, культурно-археологічна спадщина різних часів. Систематичні заходи з соціальної згуртованості населення, які проводяться місцевою владою у різних населених пунктах Підтримка місцевого населення щодо покращення інфраструктури та облаштування територій. Наявність територій для облаштування зон відпочинку та занять спортом.	Значна ступінь зносу фондів комунальної інфраструктури, застаріле матеріально-технічне оснащення закладів первинної медичної допомоги Перевищення смертності над народжуваністю. Дисбаланс у забезпечені навчальними закладами дошкільної і шкільної освіти. Регресивний тип відтворення населення, низька народжуваність. Відсутність спортивних комплексів. Історична забудова (недостатня ширина вулиць).
Економічна сфера	Підтримка бізнесу органами державної влади. Ініціативність і дієвість керівництва сільської ради, налагоджені відносини між центральними, регіональними рівнями державного управління. Наявність базових підприємств деревообробної, хімічної та інших галузей економіки, як визначально формуючих промислових об'єктів смарт спеціалізацій області. Наявність індустріального парку - центру меблевої галузі України. Наявність сільськогосподарських угідь, придатних для органічного виробництва. Зручне географічне розташування відносно обласного центру м. Рівне, наявність трудових ресурсів. Наявність магістральної транспортної інфраструктури із значним транзитним потенціалом (автошляхи національного значення Н 22 та наявність залізничного сполучення до промислової зони) Фінансова спроможність сільської ради.	Війна в Україні. Відтік робочої сили, трудова міграція населення. Низький рівень використання енергозберігаючих технологій. Відсутність підприємств із зберігання та переробки сільськогосподарської продукції. Високий рівень безробіття Недостатня динаміка росту малого і середнього бізнесу.

	Діджиталізація основних сфер діяльності громади. Наявна база даних нерухомого майна для інвестицій Туристична привабливість СР	
Екологічна сфера	Привабливе природне середовище. Наявність заповідних територій, багата флора і фауна Наявність значних запасів природних ресурсів. Наявність водних об'єктів (річок, ставків, потічків).	Наявність низки промислових об'єктів джерел забруднення навколишнього природного середовища. Накопичення значних об'єктів промислових відходів. Значна антропогенна трансформація ландшафтів, високий відсоток розораності територій Зниження родючості ґрунту, поширення ерозійних процесів. Незадовільна якість питної води шахтних колодязів. Відсутність централізованого водопостачання і водовідведення на очисні споруди. Погіршення якості поверхневих вод та атмосферного повітря, порушення вимог водоохоронного законодавства (ВКУ). Затоплення окремих територій СР. Недостатній рівень відповідальності, екологічної культури та свідомості населення по відношенню до навколишнього середовища.
	Можливості	Загрози
Соціальна сфера	Залучення інструментів соціальної підтримки жителів громади в т. ч. ВПО та незахищених верств населення. Модернізація матеріально-технічної бази соціально-культурних, освітніх та первинних медичних закладів. Підвищення рівня соціального забезпечення населення. Прийняття місцевих програм, використання досвіду успішних громад. Покращення благоустрою території громади. Надання якісних комунальних послуг населенню.	Оголошення воєнного стану на території держави. Продовження війни, залучення трудових ресурсів до ЗСУ, ТО тощо Погіршення демографічної ситуації, відтік молоді. Формування ризиків щодо фінансування соціальної інфраструктури.

Економічна сфера	Привабливий інвестиційний клімат. Впровадження антикризових інструментів місцевого економічного розвитку в умовах воєнного і післявоєнного періодів. Розвиток індустріального екобезпечного парку на території СР (з використанням зелених, природоорієнтованих технологій). Впровадження еколого безпечних виробництв. Можливість розвитку туристичного бізнесу. Можливість розвитку малого і середнього бізнесу, розвитку органічного землеробства та тваринництва у післявоєнний період. Збалансоване використання природноресурсного потенціалу (поверхневих і підземних вод тощо) .	Оголошення воєнного стану на території держави. Продовження війни, залучення трудових ресурсів до ЗСУ, ТО тощо. Закриття підприємств, зменшення бізнесактивності відповідно робочих місць. Зменшення інвестиційної привабливості у період війни. Зростання цін на енергоресурси, перебої з енергопостачанням. Високий рівень інфляції та девальвація гривні. Ризики техногенного та природного характеру.
Екологічна сфера	Стабілізація та відновлення екологічного стану всіх підсистем навколишнього природного середовища громади . Налагодження системи сортування ТПВ.	Зміна клімату, зростаючий антропогенний вплив на природні та антропогенно трансформовані екосистеми. Деградація ґрунтового покриву Погіршення якості поверхневих та підземних вод. Погіршення стану атмосферного повітря. Втрата біорізноманіття, посилений вплив на об'єкти ПЗФ. Виникнення надзвичайні ситуації природного і техногенного характеру. Негативний вплив відвалів фосфогіпсу на ґрунтовий покрив, поверхневі та підземні води

Результати SWOT-аналізу (табл. 4.1) свідчать, що екологічна сфера громади є найбільш вразливою, що підтверджується як якісною експертною оцінкою, так і кількісними показниками. Основні слабкі сторони та загрози пов'язані з погіршенням якості поверхневих і підземних вод, деградацією ґрунтів, значною антропогенною трансформацією ландшафтів, наявністю промислових джерел забруднення та ризиками негативного впливу фосфогіпсових відвалів.

Водночас SWOT-аналіз засвідчує наявність суттєвих природних та просторових переваг, зокрема водних об'єктів, територій природно-заповідного фонду, земель, придатних для лісорозведення та екологічно орієнтованого землекористування. Це

створює передумови для стабілізації та відновлення екологічного стану громади за умови інтеграції екологічних пріоритетів у стратегічне та просторове планування.

SWOT-матриця громади дозволяє визначити пріоритетні напрями розвитку, які є екологічно доцільними в межах СЕО, а саме:

- розвиток екологічно безпечних виробництв та індустріального парку із застосуванням природоорієнтованих і «зелених» технологій;
- створення ефективної системи поводження з відходами;
- перехід до відновлюваних джерел енергії та підвищення енергоефективності;
- збереження та відновлення водних екосистем і ґрунтового покриву;
- формування екологічно безпечних та комфортних поселень.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ.

У межах стратегічної екологічної оцінки екологічні проблеми та ризики для здоров'я населення розглядаються з урахуванням положень Проекту Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади, вихідного стану довкілля та особливостей територій, що характеризуються підвищеною екологічною чутливістю. Аналіз зосереджений на тих аспектах, які можуть бути безпосередньо або опосередковано пов'язані з реалізацією стратегічних напрямів розвитку громади.

Атмосферне повітря та чинники ризику для здоров'я населення. Формування якості атмосферного повітря на території Городоцької сільської територіальної громади відбувається під впливом сукупності транспортних і промислових чинників. Громада перебуває у зоні впливу промислового вузла м. Рівне, зокрема підприємств хімічної та деревообробної галузей, серед яких вагому роль відіграють ПрАТ «Рівнеазот» та ТОВ «Кроноспан Рівне». Діяльність зазначених підприємств, а також функціонування індустріального парку, супроводжується викидами забруднюючих речовин у атмосферне повітря, що у поєднанні з інтенсивними транспортними потоками вздовж автомобільних шляхів національного та регіонального значення (зокрема Н-22) формує підвищене антропогенне навантаження на прилеглі населені пункти громади – Обарів, Городок, Карпилівку, Бронники.

Потенційні ризики для здоров'я населення пов'язані з тривалим впливом забруднюючих речовин на органи дихання, серцево-судинну систему, а також із шумовим навантаженням, що є особливо актуальним для чутливих груп населення.

Водні ресурси та санітарно-епідеміологічні ризики. Екологічні проблеми у сфері використання та охорони водних ресурсів громади мають комплексний характер і формуються під впливом як місцевих, так і регіональних чинників. У зоні потенційного впливу перебувають поверхневі та підземні води, що використовуються населенням для господарсько-питних потреб, зокрема у населених пунктах із децентралізованим водопостачанням. Основною водною артерією, яка протікає територією Городоцької СР є річка Устя. Основне русло цієї річки та її притоки значно зарегульовані (побутові стави та водосховища), що призводить до зменшення

швидкості та витрат води в руслах річок у порівнянні з природними умовами. Додатковими факторами ризику є вплив промислових об'єктів регіонального значення, у тому числі підприємств хімічної та деревообробної промисловості (ПрАТ «Рівнеазот», ТОВ «Кроноспан Рівне»), а також наявність фосфогіпсових відвалів, що розглядаються як джерело потенційного забруднення водних ресурсів басейну річки Горинь. Зазначені чинники створюють ризики погіршення якості поверхневих і підземних вод та формування санітарно-епідеміологічних загроз для населення громади, особливо у разі порушення вимог Водного кодексу України.

Грунтовий покрив і землекористування. Грунтовий покрив Городоцької сільської територіальної громади зазнає впливу інтенсивного сільськогосподарського використання, а також техногенних чинників, пов'язаних із розміщенням і функціонуванням промислових об'єктів та транспортної інфраструктури. У зоні впливу промислових підприємств, зокрема ТОВ «Кроноспан Рівне» та ПрАТ «Рівнеазот», можливими є локальні зміни якісних характеристик ґрунтів унаслідок атмосферних випадінь забруднюючих речовин, накопичення техногенних домішок та порушення природної структури ґрунтового покриву. Додаткові ризики пов'язані з деградацією земель, високою розораністю територій та розвитком ерозійних процесів.

Біорізноманіття та території з природоохоронним статусом. На території Городоцької сільської територіальної громади та в її безпосередній близькості розташовані об'єкти природно-заповідного фонду, водоохоронні зони, лісові насадження та інші екологічно цінні території. Ці ділянки виконують важливі природоохоронні, кліматорегулюючі та рекреаційні функції. Основними екологічними проблемами у цьому контексті є:

- фрагментація природних середовищ;
- зростання рекреаційного навантаження;
- порушення гідроекологічного режиму окремих екосистем;
- опосередкований вплив промислових і транспортних факторів.

Особливо чутливими є території прибережно-захисних смуг водних об'єктів та ділянки, суміжні з промисловими зонами регіонального значення.

Кумулятивні екологічні ризики та ризики для здоров'я населення. Кумулятивний характер екологічних проблем громади зумовлений поєднанням дії кількох чинників:

промислового навантаження, транспортних викидів, наявності об'єктів накопичення промислових відходів, деградації ґрунтів та проблем водопостачання.

Найбільш уразливими групами населення є діти, люди похилого віку, особи з хронічними захворюваннями, а також мешканці малих і віддалених населених пунктів. Умови проживання таких груп потребують особливої уваги в контексті подальшої реалізації стратегічних рішень.

Прийняття Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади за умови дотримання вимог природоохоронного законодавства, екологічних обмежень та результатів стратегічної екологічної оцінки не матиме негативного впливу на екологічний стан території громади та не призведе до посилення вже наявних екологічних проблем Рівненської області загалом.

Навпаки, реалізація стратегічних напрямів розвитку, зокрема у частині модернізації інфраструктури, підвищення енергоефективності, впорядкування землекористування та вдосконалення систем поводження з відходами і водними ресурсами, створює передумови для зниження екологічних ризиків та покращення умов життєдіяльності населення. Виявлені у межах СЕО екологічні проблеми та ризики, у тому числі пов'язані з впливом промислових підприємств і техногенних об'єктів регіонального значення, мають бути враховані на наступних етапах реалізації Стратегії з метою недопущення негативного впливу на довкілля, здоров'я населення та території з природоохоронним статусом.

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ (УТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ), ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Розроблення проекту Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади та проведення її стратегічної екологічної оцінки здійснювалися з урахуванням системи міжнародних, національних і регіональних зобов'язань України у сфері охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки та охорони здоров'я населення. Відповідні зобов'язання визначають рамкові умови підготовки документа державного планування та формують підхід до інтеграції екологічних вимог у стратегічні, оперативні й програмні рішення громади.

На міжнародному рівні ключовими зобов'язаннями України, що мають безпосереднє значення для проведення СЕО, є Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України, а також Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Зазначені документи визначають стратегічну екологічну оцінку як обов'язковий інструмент превентивного врахування екологічних наслідків під час підготовки та реалізації стратегічних документів.

Також при розробці Стратегії та Звіту СЕО враховано положення Конвенції ООН про біологічне різноманіття, Європейської ландшафтної конвенції, Рамкової конвенції ООН про зміну клімату та Паризької кліматичної угоди, які формують міжнародні зобов'язання України щодо збереження екосистем, адаптації до зміни клімату, скорочення антропогенного навантаження на природне середовище та зниження ризиків для здоров'я населення.

На національному рівні базовими нормативно-правовими актами, що визначають екологічні зобов'язання для документа державного планування, є Закон України «Про

стратегічну екологічну оцінку», Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» та Закон України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Вказані акти встановлюють пріоритетність екологічної безпеки, запобіжний характер природоохоронних заходів, обов'язковість дотримання екологічних нормативів та необхідність інтеграції екологічних міркувань у всі рівні стратегічного планування.

Документ державного планування також узгоджується з положеннями Водного, Земельного та Лісового кодексів України, а також законів України «Про охорону атмосферного повітря», «Про управління відходами», «Про природно-заповідний фонд України», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення». Їх норми враховані при формуванні стратегічних напрямів щодо охорони поверхневих і підземних вод, земельних ресурсів, атмосферного повітря, поводження з відходами та зниження екологічних ризиків для населення.

Значну роль у формуванні екологічних зобов'язань відіграють документи стратегічного планування державного рівня, зокрема Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки, Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, Водна стратегія України на період до 2050 року, Національний план управління відходами, Енергетична стратегія України до 2050 року, Національна економічна стратегія на період до 2030 року та Указ Президента України «Про Цілі сталого розвитку України до 2030 року». Вони визначають необхідність комплексного підходу до управління природними ресурсами, розвитку екологічної інфраструктури, підвищення енергоефективності, зменшення негативного впливу промислової та господарської діяльності на довкілля і здоров'я населення.

На регіональному рівні Стратегія розвитку Городоцької сільської територіальної громади узгоджується з положеннями Стратегії розвитку Рівненської області на період до 2027 року, регіональних програм у сфері охорони навколишнього природного середовища, управління відходами, водних ресурсів та охорони ґрунтів. Стратегія громади розглядається як інструмент реалізації регіональної політики сталого розвитку на місцевому рівні, з урахуванням специфіки промислового навантаження, наявності водних об'єктів, природоохоронних територій та техногенних ризиків, характерних для території Городоцької СТГ.

Врахування зазначених зобов'язань у процесі підготовки документа державного планування здійснювалося шляхом інтеграції екологічних обмежень і вимог у стратегічні та оперативні цілі Стратегії, орієнтації на зниження антропогенного навантаження, підвищення якості довкілля, розвитку систем водопостачання і водовідведення, удосконалення управління відходами, впровадження енергоощадних і природоорієнтованих рішень, а також збереження природно-заповідного фонду та біорізноманіття.

Окрема увага приділена врахуванню зобов'язань щодо охорони здоров'я населення, зокрема в частині забезпечення якості питної води, зменшення впливу забруднення атмосферного повітря, мінімізації ризиків, пов'язаних із промисловими об'єктами та накопиченими відходами, а також підвищення адаптаційної спроможності громади до змін клімату.

Інформація про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади та плану заходів з її реалізації на період до 2027 року до 2027 року. Згідно вимог ст. 9, 10, ч. 4 ст. 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Городоцькою сільською радою було оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (СЕО) Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади та плану заходів з її реалізації на період до 2027 року, з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості на офіційному сайті Городоцької сільської ради, від 11.07.2024 року <https://gorodok-gromada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/07/Zaiava-pro-vyznachennia-obsiahu-stratehichnoi-ekolohichnoi-otsinky-Stratehii-rozvytku-Horodotskoi-silskoi-rady-do-2027-roku.pdf>.

Зауваження та пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки подаються до Городоцької сільської ради за адресою: Україна, с. Городок, вул. Т. Г. Шевченка, буд. 4, електронна пошта: s.rada@gorodok-gromada.gov.ua, gorodoksrada@gmail.com (з поміткою в темі листа «Пропозиції до заяви про СЕО»).

Зауваження та пропозиції до обсягу СЕО отримані від Департаменту екології та природних ресурсів Рівненської обласної державної адміністрації, враховано.

Інформація про обговорення Звіту про стратегічну екологічну оцінку проєкту Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади до 2027 року буде висвітлена за результатами його обговорення.

Отже, аналіз міжнародних, державних і регіональних зобов'язань у сфері охорони довкілля та здоров'я населення свідчить про те, що проєкт Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади та плану заходів з її реалізації на період до 2027 року та Звіт з її стратегічної екологічної оцінки відповідають вимогам чинного законодавства та стратегічним цілям екологічної політики України. Документ державного планування враховує ключові екологічні пріоритети, не суперечить зобов'язанням вищого рівня та створює умови для зменшення екологічних ризиків, підвищення якості довкілля і поліпшення умов життєдіяльності населення. Реалізація Стратегії за умови дотримання передбачених екологічних обмежень не матиме негативного впливу на довкілля та здоров'я населення громади і сприятиме досягненню цілей сталого розвитку на місцевому рівні.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО-ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Атмосферне повітря і клімат. Проєкт Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади не містить безпосередньо спеціалізованих заходів, спрямованих виключно на зниження рівня забруднення атмосферного повітря. Водночас реалізація стратегічних і оперативних цілей у сферах модернізації комунальної інфраструктури, житлово-комунального господарства, енергоефективності, транспортної та виробничої інфраструктури матиме як короткострокові, так і довгострокові наслідки для стану атмосферного повітря.

Короткостроковий негативний вплив можливий у період реалізації інфраструктурних і будівельних заходів, зокрема реконструкції об'єктів комунальної власності, модернізації інженерних мереж, будівництва або оновлення виробничих і складських об'єктів на території громади. Такий вплив проявлятиметься у вигляді локального підвищення концентрацій пилу, оксидів азоту, чадного газу та шумового навантаження, зокрема вздовж транспортних коридорів та у зонах активної господарської діяльності (с. Городок, Обарів, Карпилівка, Бронники).

Середньо- та довгострокові наслідки реалізації Стратегії очікуються переважно позитивними. Підвищення енергоефективності будівель, модернізація систем теплопостачання, розвиток відновлюваних джерел енергії, оновлення вуличного освітлення та оптимізація транспортних потоків сприятимуть скороченню споживання викопних видів палива і, відповідно, зменшенню викидів забруднюючих речовин та парникових газів. Це матиме позитивний синергічний ефект у контексті виконання кліматичних зобов'язань та зниження ризиків для здоров'я населення.

Кумулятивний вплив на атмосферне повітря визначатиметься поєднанням промислового навантаження (зокрема впливу підприємств ПрАТ «Рівнеазот», ТОВ «Кроноспан Рівне»), транспортних потоків і локальних джерел викидів у межах населених пунктів громади. Реалізація Стратегії за умови дотримання екологічних вимог не посилюватиме існуючих негативних тенденцій.

Земельні ресурси. Реалізація окремих заходів Стратегії, пов'язаних із розвитком виробничої, житлової та інфраструктурної забудови, може мати тимчасовий негативний вплив на земельні ресурси громади. До таких впливів належать вилучення земель під забудову, локальне ущільнення ґрунтів, порушення ґрунтового покриву під час будівельних робіт.

З огляду на високий рівень розораності території громади та наявність ерозійних процесів, додаткове антропогенне навантаження на ґрунти може посилювати деградаційні процеси, особливо за відсутності природоохоронних заходів. Разом із тим реалізація стратегічних рішень щодо впорядкування землекористування, розвитку зелених зон, відновлення водоохоронних територій та впровадження природоорієнтованих рішень матиме позитивний середньо- та довгостроковий ефект.

Позитивний вплив на земельні ресурси очікується від заходів, спрямованих на рекультивацію порушених земель, обмеження несанкціонованих сміттєзвалищ, впровадження раціонального сільськогосподарського землекористування та збереження ландшафтного різноманіття.

Водні ресурси. Потенційні негативні наслідки для водних ресурсів громади пов'язані з існуючими проблемами водопостачання і водовідведення, зокрема відсутністю централізованих систем водопостачання та каналізації у ряді населених пунктів, використанням вигрібних ям та автономних септиків, а також впливом поверхневого стоку з сільськогосподарських угідь.

Короткострокові ризики можуть виникати під час реалізації інфраструктурних заходів, зокрема реконструкції мереж водопостачання, облаштування рекреаційних зон поблизу водних об'єктів та розвитку локального туризму. Без належного контролю такі заходи можуть призводити до зростання навантаження на поверхневі та підземні води.

Водночас реалізація Стратегії у середньо- та довгостроковій перспективі матиме позитивний вплив за рахунок модернізації інженерних мереж, покращення якості питної води, зменшення несанкціонованих скидів та зниження ризиків забруднення річки Устя та інших водних об'єктів громади. Кумулятивний ефект очікується позитивним за умови системного підходу до управління водними ресурсами.

Відходи. У процесі реалізації Стратегії можливе зростання обсягів будівельних відходів, пов'язаних із реконструкцією будівель, інженерних мереж та об'єктів

благоустрою. За відсутності налагодженої системи поводження з такими відходами існує ризик формування локальних осередків забруднення. Разом із тим Стратегія закладає передумови для розвитку системи управління відходами, впровадження роздільного збирання ТПВ, ліквідації стихійних сміттєзвалищ та підвищення рівня екологічної культури населення. Довгострокові наслідки очікуються позитивними та матимуть комплексний вплив на стан довкілля і здоров'я населення.

Флора і фауна . Заплановані стратегічні заходи не передбачають прямого негативного впливу на флору і фауну громади. Водночас опосередкований вплив можливий у разі розширення забудови або рекреаційного використання природних територій без належного екологічного обґрунтування. Позитивний вплив очікується від заходів, спрямованих на збереження зелених насаджень, розвиток екологічної мережі, відновлення прибережних смуг та підвищення якості середовища існування живих організмів.

Біорізноманіття і природоохоронні території. Стратегія розвитку Городоцб не передбачає діяльності, яка безпосередньо загрожуватиме об'єктам природно-заповідного фонду або територіям з особливим природоохоронним статусом. Разом із тим розвиток рекреаційної інфраструктури та туристичної діяльності поблизу природних територій може створювати додаткові екологічні ризики.

Дотримання режимів охорони, екологічних обмежень та принципів природоорієнтованого планування дозволить мінімізувати потенційні негативні наслідки та забезпечити позитивний довгостроковий ефект для збереження біорізноманіття.

Здоров'я населення та безпека життєдіяльності. У довгостроковій перспективі реалізація Стратегії матиме переважно позитивний вплив на здоров'я населення громади. Поліпшення якості водопостачання, зменшення екологічних ризиків, розвиток соціальної та медичної інфраструктури сприятимуть підвищенню рівня безпеки життєдіяльності.

Короткостроковий негативний вплив можливий у період проведення будівельних робіт, що супроводжуються підвищеним рівнем шуму та пилу. Ці впливи мають тимчасовий характер і можуть бути мінімізовані за рахунок дотримання санітарних норм.

Об'єкти культурної спадщини. Реалізація Стратегії матиме опосередкований позитивний вплив на об'єкти культурної спадщини через заходи з благоустрою, розвитку туризму та підвищення інвестиційної привабливості громади. За умови дотримання вимог законодавства негативний вплив на об'єкти культурної спадщини не прогнозується.

Транскордонний вплив. Проєкт Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади не передбачає реалізації заходів, які можуть мати транскордонний вплив. Усі потенційні наслідки реалізації документа державного планування мають локальний або регіональний характер.

Реалізація Стратегії матиме переважно позитивний довгостроковий вплив на довкілля та здоров'я населення, але передбачає певні короткострокові негативні ефекти.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ.

Заходи, передбачені Стратегією розвитку Городоцької сільської територіальної громади, сформовані з урахуванням необхідності мінімізації можливих негативних впливів на довкілля, здоров'я населення та умови життєдіяльності, визначених у процесі стратегічної екологічної оцінки. Реалізація Стратегії передбачає поєднання соціально-економічного розвитку з дотриманням принципів екологічної безпеки, запобіжності та сталого використання природних ресурсів.

У сфері розвитку інфраструктури території громади заходи, спрямовані на модернізацію матеріально-технічного забезпечення комунальних закладів, житлово-комунального господарства та транспортної інфраструктури, передбачають впровадження сучасних енергоефективних технологій, що дозволить зменшити споживання енергоресурсів, скоротити викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та знизити вплив на клімат. Формування екологічно безпечно території, будівництво та реконструкція об'єктів соціальної, культурної та спортивної інфраструктури здійснюватиметься з урахуванням вимог екологічної та санітарної безпеки, дотриманням нормативів шуму, запиленості та благоустрою прилеглих територій.

Заплановане будівництво мереж централізованого водопостачання та систем водовідведення є ключовим заходом зі зменшення негативного впливу на водні ресурси та здоров'я населення. Реалізація цих завдань сприятиме зниженню ризиків забруднення поверхневих і підземних вод, зокрема у басейні річки Устя, та покращенню якості питної води. Одночасно передбачається впровадження заходів з раціонального водокористування та зменшення втрат у мережах.

Розвиток транспортної інфраструктури з урахуванням перспективного навантаження, а також оптимізація внутрішніх транспортних потоків, розглядаються як інструменти зменшення локального забруднення повітря, шумового навантаження та підвищення безпеки дорожнього руху. Під час реалізації цих заходів передбачається мінімізація негативного впливу на прилеглі житлові та природні території.

У соціальній сфері заходи, спрямовані на активізацію населення, підтримку молоді, внутрішньо переміщених осіб та соціально вразливих груп, мають опосередкований позитивний вплив на стан довкілля та здоров'я населення. Зокрема, розвиток позашкільної освіти, молодіжних ініціатив та формування активної громадянської позиції сприятиме підвищенню рівня екологічної культури і відповідального ставлення до природних ресурсів.

Реалізація завдань у сфері освіти, охорони здоров'я, культури та спорту, зокрема оптимізація мережі освітніх закладів, покращення матеріально-технічного забезпечення медичних установ та фінансування заходів зі здорового способу життя, сприятиме зниженню соціально-екологічних ризиків і покращенню загального стану здоров'я населення громади.

Особливе місце у Стратегії відведено посиленню безпеки та стійкості громади в умовах воєнного стану. Заходи зі створення інфраструктури захисту населення, підвищення енергетичної безпеки та участі громади у системі національного спротиву мають превентивний характер щодо можливих техногенних і природних ризиків та сприяють підвищенню готовності громади до надзвичайних ситуацій.

У межах економічного розвитку території заходи з підтримки індустріального парку, високотехнологічних підприємств, кластерів та малого і середнього бізнесу передбачають впровадження антикризових інструментів місцевого економічного розвитку, орієнтованих на екологічно безпечні та ресурсоефективні технології. Розвиток фермерських господарств з глибокою переробкою продукції, органічного виробництва та сервісної економіки сприятиме зменшенню антропогенного навантаження на довкілля та підвищенню доданої вартості місцевих ресурсів.

Заходи у сфері відновлюваної енергетики та енергоефективності, зокрема проведення енергетичних аудитів бюджетних установ, впровадження відновлюваних джерел енергії та вивчення можливості створення сонячної електростанції, мають довгостроковий позитивний ефект щодо скорочення викидів парникових газів, зменшення залежності від викопних видів палива та підвищення енергетичної стійкості громади.

Розвиток туристичної інфраструктури, зокрема залучення об'єктів природно-заповідного фонду та історико-культурної спадщини до туристичних маршрутів, передбачає обов'язкове дотримання режимів охорони природних територій та

принципів сталого туризму. Створення екологічних стежок, зон відпочинку та місцевих туристичних продуктів розглядатиметься як інструмент поєднання економічного розвитку з охороною довкілля.

У сфері екологічної безпеки громади передбачено реалізацію комплексу заходів з охорони атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, збереження біорізноманіття і розвитку природно-заповідного фонду. Окремим напрямом визначено налагодження ефективної системи поводження з відходами, що включає роздільний збір, запобігання утворенню стихійних сміттєзвалищ та підвищення рівня екологічної свідомості населення.

Таким чином, заходи, передбачені Стратегією розвитку Городоцької сільської територіальної громади, мають системний характер та спрямовані на запобігання, зменшення і пом'якшення можливих негативних екологічних наслідків її реалізації. Їх впровадження забезпечить поєднання соціально-економічного розвитку громади з вимогами охорони довкілля, підвищенням рівня екологічної безпеки та покращенням якості життя населення.

8. ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ.

Обґрунтування альтернатив у межах стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади здійснювалося з урахуванням вимог Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», принципів запобіжності та пріоритетності екологічної безпеки, а також на основі вихідних матеріалів Стратегії, аналітичних і статистичних даних, результатів SWOT-аналізу, оцінки поточного стану компонентів довкілля та умов життєдіяльності населення, а також прогнозних припущень щодо розвитку громади в умовах воєнного та післявоєнного періодів.

Вибір альтернатив формувався через порівняння сценаріїв розвитку територіальної громади, наведених у Розділі 3 Стратегії. Сценарний підхід застосовано як інструмент, що дозволяє оцінити можливі траєкторії соціально-економіко-екологічних змін та пов'язані з ними екологічні й соціально-гігієнічні ризики. Ключовими розглянутими альтернативами були інерційний та оптимістичний сценарії, а також «нульова альтернатива» (відсутність Стратегії як системного документа розвитку або її фактична нереалізація), яка за змістом відповідає розвитку «за інерцією» без формування синергетичного ефекту та без узгодженого планування пріоритетів.

Інерційний сценарій розглядався як альтернатива, за якої зовнішні та внутрішні чинники розвитку не зазнають суттєвих змін, а громада розвивається без системної стратегії або з переважанням ситуативних рішень. За таким підходом зберігаються або поглиблюються дисбаланси розвитку окремих населених пунктів, посилюються демографічні ризики, не формується комплексний механізм модернізації економіки, соціальної інфраструктури та природоохоронної політики. У екологічному вимірі інерційний сценарій супроводжується підвищенням ймовірності деградаційних процесів щодо основних компонентів довкілля (атмосферне повітря, ґрунти, водні ресурси), а також зростанням ризиків порушення екологічної безпеки населення. В умовах війни та обмежених ресурсів інерційний сценарій може здаватися «найімовірнішим», однак він містить найбільшу частку довгострокових негативних наслідків, оскільки не забезпечує цілеспрямованого зменшення наявних екологічних

проблем і не формує стійкої бази для відновлення території та поліпшення якості життя.

Оптимістичний сценарій розглядався як виправдана альтернатива, що базується на припущеннях про поступове завершення воєнного стану, можливість застосування антикризових інструментів місцевого розвитку, посилення інвестиційної привабливості території, розвиток індустріального парку/кластерів, активізацію малого і середнього бізнесу, впровадження екобезпечних технологій і підвищення енергоефективності. Цей сценарій передбачає активне використання субвенцій, міжнародної технічної допомоги та власних ресурсів громади для модернізації інженерної й соціальної інфраструктури, покращення екологічного стану території, інвентаризації земель, формування інвестиційних пропозицій та створення базових планувальних документів. У екологічному вимірі оптимістичний сценарій є найбільш узгодженим із принципами сталого розвитку, оскільки орієнтується на збалансування соціальних, економічних і природоохоронних пріоритетів та створює передумови для зменшення екологічних ризиків і поліпшення стану здоров'я населення.

У межах СЕО здійснено порівняння альтернатив за логікою: «ризиків бездіяльності / відкладених рішень» проти «керованих впливів від реалізації заходів». Встановлено, що інерційний підхід (у тому числі нульова альтернатива) є менш прийнятним з позицій довгострокової екологічної та соціальної безпеки, оскільки не передбачає механізмів системного зменшення існуючих проблем, а натомість веде до їх накопичення та ускладнення. Оптимістичний сценарій є виправданим, оскільки дозволяє перейти від фрагментарного реагування до планового управління розвитком громади, забезпечує можливість досягнення позитивних змін у сферах водопостачання/водовідведення, поводження з відходами, енергоефективності, збереження природних ресурсів і підвищення якості життя населення. Короткострокові негативні впливи, що можуть виникати під час реалізації окремих інфраструктурних заходів (шум, пил, будівельні відходи, локальні порушення ґрунтового покриву), є контрольованими та можуть бути зменшені управлінськими і технологічними рішеннями, тоді як відмова від реалізації Стратегії підвищує ймовірність стійких довгострокових втрат.

Стратегічна екологічна оцінка здійснювалася шляхом поєднання якісного експертного аналізу та логіки порівняння наслідків альтернатив. На підготовчому

етапі було узагальнено вихідні дані про стан довкілля та умови життєдіяльності населення на території, що може зазнати впливу, визначено ключові екологічні проблеми та чинники ризику. Далі проведено аналіз стратегічних цілей і завдань Стратегії з позицій потенційних впливів на компоненти довкілля та здоров'я населення, у тому числі з урахуванням можливих вторинних, кумулятивних і синергічних ефектів. Оцінювання проводилося з урахуванням коротко-, середньо- і довгострокового періоду реалізації заходів, а також з урахуванням того, що частина впливів проявляється на стадії будівництва/модернізації (тимчасово), а частина – на стадії експлуатації (переважно позитивно за умови належного управління).

У процесі CEO також враховано результати SWOT-аналізу громади як інструмент ідентифікації внутрішніх проблемних зон та зовнішніх викликів/можливостей, що прямо впливають на екологічну безпеку, якість довкілля і стан здоров'я населення. SWOT-аналіз дозволив логічно пов'язати екологічні ризики з соціально-економічними процесами (демографія, інфраструктура, зайнятість, інвестиційна активність), а також визначити напрями, де управлінські рішення можуть дати найбільший ефект з точки зору зменшення ризиків та посилення позитивних впливів.

Серед можливих ускладнень під час проведення CEO слід відзначити обмеження, пов'язані з доступністю та повнотою первинних екологічних даних, нерівномірністю статистичної інформації по населених пунктах громади, а також загальними умовами воєнного стану, що впливають на оперативність оновлення даних, можливості проведення додаткових польових обстежень та рівень прогностної визначеності щодо темпів інвестицій, реалізації проєктів і доступу до фінансування. Додатковим фактором невизначеності є висока мінливість зовнішніх умов (енергетичні ризики, логістика, демографічні зміни, міграційні процеси), що може впливати на строки та послідовність реалізації окремих заходів Стратегії. Водночас зазначені ускладнення не унеможливають проведення CEO, оскільки оцінка здійснюється на стратегічному рівні й базується на принципі запобіжності, тобто передбачає врахування потенційних ризиків та включення заходів з їх мінімізації, які можуть уточнюватися під час підготовки конкретних проєктів і планів.

Отже, вибір оптимістичного сценарію як виправданої альтернативи є обґрунтованим з огляду на його узгодженість із цілями сталого розвитку, можливість системного зменшення наявних екологічних проблем і ризиків для здоров'я населення,

а також формування довгострокових позитивних наслідків для якості довкілля та життєдіяльності громади. Інерційний сценарій і нульова альтернатива оцінюються як менш прийнятні, оскільки не забезпечують керованого розвитку, не створюють синергії між секторами та підвищують імовірність накопичення екологічних і соціальних ризиків у середньо- та довгостроковій перспективі.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг наслідків реалізації Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади є невід'ємною складовою стратегічної екологічної оцінки та здійснюється з метою систематичного відстеження змін у стані довкілля, умовах життєдіяльності населення та показниках здоров'я населення, що можуть виникати в процесі реалізації стратегічних і операційних цілей документа державного планування.

Моніторинг спрямований на своєчасне виявлення фактичних, у тому числі непрямих, кумулятивних і віддалених у часі впливів на навколишнє природне середовище, а також на оцінку відповідності реальних змін прогнозованим наслідкам, визначеним у Звіті СЕО. Результати моніторингу є підґрунтям для прийняття управлінських рішень щодо коригування заходів Стратегії, посилення природоохоронних вимог або впровадження додаткових компенсуючих і пом'якшувальних заходів.

Моніторинг реалізації Стратегії здійснюється із використанням чинних державних і регіональних систем екологічного, соціального та економічного спостереження і не потребує створення окремої спеціалізованої системи. Основними джерелами інформації є дані органів державної статистики, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, закладів охорони здоров'я, підприємств комунальної сфери, суб'єктів господарювання, а також результати екологічного та виробничого контролю.

Особлива увага в процесі моніторингу приділяється:

- стану атмосферного повітря та рівням шумового навантаження у межах населених пунктів;
- якості поверхневих і підземних вод, у тому числі питної води централізованого та децентралізованого водопостачання;
- стану земельних ресурсів та процесам деградації земель;
- стану біорізноманіття і територій з природоохоронним статусом;
- системі поводження з відходами;

- показникам захворюваності населення, пов'язаним з впливом факторів довкілля;
- соціально-економічним умовам життєдіяльності населення.

Моніторинг здійснюється на постійній основі з узагальненням результатів у короткостроковій (1 рік), середньостроковій (3–5 років) та довгостроковій перспективі (10–15 років), що відповідає горизонту планування Стратегії.

Для оцінювання результативності реалізації Стратегії розвитку Городоцької сільської ради та її впливу на соціально-економічний і екологічний стан громади застосовується система індикаторів сталого розвитку. Набір індикаторів формується з урахуванням пріоритетів і завдань розвитку Городоцької сільської ради та поділяється на основні групи: соціальні, економічні, екологічні індикатори таблиця 9.1.

Таблиця 9.1.

Перелік соціально-економіко-екологічних індикаторів моніторингу Стратегії розвитку Городоцької сільської ради

Назва сфери	Перелік індикаторів
Соціальна	• чисельність постійного населення; • кількість домашніх господарств; • автобусне сполучення (кількість рейсів на день); • кількість вулиць у селах; • кількість людей, що виїхали з села, на душу населення; • чисельність населення, зайнятого у всіх сферах діяльності, на душу населення; • чисельність померлих, на душу населення; • чисельність населення, зайнятого за межами села; • чисельність населення, зайнятого підприємницькою діяльністю, на душу населення; • кількість місць у школах і дитячих садках; • кількість відвідувань медичних закладів; • рівень злочинності у селах СР.
Економічна	• обсяги фактичних доходів місцевого бюджету на душу населення;

	• обсяги фактичних поточних видатків місцевого бюджету на душу населення; • обсяги фактичних капітальних видатків (бюджету розвитку) місцевого бюджету, на душу населення; • середньомісячна заробітна плата; • обсяг прямих іноземних інвестицій в громаду (за наявності); • чисельність населення, зайнятого у всіх сферах економіки; • кількість зареєстрованих безробітних; • кількість активно діючих громадських організацій; • середній бал за результатами ЗНО в школах громади; • кількість проектів, що фінансуються за рахунок коштів ДФРР; • кількість проектів, що фінансуються за рахунок отриманих грантів, МТД; • обсяги фактично отриманих коштів від грантів та МТД.
Екологічна	• наявності цільових екологічних програм; • чисельності об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та пам'яток природи; • кількості та стану звалищ відходів; • сум розмірів відшкодування за забруднення довкілля; • ставок земельного податку, плати за користування природними ресурсами; • якості питної води у централізованій мережі та шахтних колодязях; • агроекологічного стану ґрунтового покриву; • розораності території громади; • наявності природних незмінених ландшафтів і лісів; • наявності деградованих земель кар'єрів на території громади; • площ боліт і водних об'єктів; • стану річок і джерел.

Саме екологічні індикатори використовуються для оцінки стану навколишнього природного середовища та ефективності природоохоронних заходів. Вони включають показники якості питної води, стану поверхневих водних об'єктів, агроекологічного стану ґрунтового покриву, рівня розораності території, площі природно-заповідного фонду, стану річок і джерел, наявності та стану місць видалення відходів, а також площ деградованих земель, боліт і водних об'єктів.

Слід зазначити, що уніфікованої загальнодержавної системи індикаторів моніторингу стратегій розвитку громад не існує, що зумовлює необхідність адаптації набору показників до специфіки Городоцької сільської ради, її просторових, соціально-економічних та екологічних особливостей. При цьому частина індикаторів має кількісний характер і може бути класифікована як стимулятори (що позитивно впливають на розвиток громади) або дестимулятори (що свідчать про погіршення стану окремих сфер). За потреби такі індикатори можуть бути приведені до уніфікованої шкали оцінювання.

Окрему увагу у процесі моніторингу доцільно приділяти оцінці соціального капіталу громади, зокрема рівню довіри, взаємодії, солідарності, залученості мешканців до процесів управління та довгострокової орієнтації розвитку. Такі показники доцільно оцінювати за бальною шкалою на основі соціологічних опитувань, з урахуванням того, що зміни соціального капіталу мають тривалий і поступовий характер.

Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Городоцької сільської ради на основі системи індикаторів дозволить забезпечити об'єктивну оцінку результатів її виконання, своєчасне реагування на негативні тенденції та підвищення ефективності управління розвитком громади відповідно до принципів сталого розвитку.

10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

З урахуванням географічного положення Городоцької сільської територіальної громади, характеру та просторової локалізації заходів, передбачених проєктом Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади, реалізація стратегічних і оперативних цілей Стратегії не передбачає діяльності, яка може мати транскордонний вплив на довкілля, у тому числі на здоров'я населення.

Заплановані заходи мають локальний та регіональний характер і спрямовані на розвиток соціальної, економічної та екологічної інфраструктури громади, покращення якості життя населення, стабілізацію та відновлення стану навколишнього природного середовища в межах адміністративних кордонів Городоцької сільської ради. Територія громади не межує з державним кордоном України, а також не охоплює видів діяльності або об'єктів, реалізація яких може спричинити вплив на довкілля суміжних держав.

У зв'язку з цим під час здійснення стратегічної екологічної оцінки проєкту Стратегії відсутні підстави для проведення спеціальних досліджень щодо транскордонних наслідків.

11. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) проєкту Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади та плану заходів з її реалізації на період до 2027 року проведена з метою врахування екологічних, соціальних та економічних аспектів під час планування розвитку громади та запобігання можливим негативним впливам на довкілля і здоров'я населення.

Проєкт Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади визначає довгострокові напрями розвитку соціальної, економічної та екологічної сфер громади. Основна мета документа — підвищення якості життя мешканців, розвиток людського капіталу, створення конкурентоспроможної економіки та формування екологічно безпечного середовища проживання.

У межах стратегічної екологічної оцінки проаналізовано поточний стан довкілля на території громади, включаючи якість атмосферного повітря, стан водних і земельних ресурсів, поводження з відходами, біорізноманіття, природоохоронні території та умови життєдіяльності населення. Оцінка засвідчила наявність низки екологічних проблем, зокрема пов'язаних із якістю питної води, відсутністю централізованих систем водовідведення у сільських населених пунктах, накопиченням відходів, деградацією земель та локальним впливом промислових об'єктів.

СЕО передбачає аналіз можливих наслідків реалізації Стратегії для довкілля та здоров'я населення у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі. Встановлено, що більшість запланованих заходів матимуть позитивний або нейтральний вплив, оскільки спрямовані на модернізацію інфраструктури, підвищення енергоефективності, покращення систем водопостачання і водовідведення, розвиток системи поводження з відходами, охорону природних ресурсів та збереження біорізноманіття. Можливі короткострокові негативні впливи (шум, емісія забруднюючих речовин) мають тимчасовий характер і можуть бути мінімізовані за умови дотримання природоохоронних та санітарних вимог.

У Звіті СЕО розглянуто альтернативні сценарії розвитку громади, зокрема інерційний та оптимістичний. За результатами оцінки обґрунтовано доцільність реалізації оптимістичного сценарію, який передбачає активне впровадження заходів

Стратегії, залучення інвестицій, розвиток індустріального парку, малого і середнього бізнесу, підвищення рівня зайнятості населення та одночасне покращення екологічного стану території.

З метою запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків реалізації Стратегії визначено комплекс природоохоронних, організаційних та управлінських заходів. Особлива увага приділяється охороні водних ресурсів, атмосферного повітря, земель, збереженню природно-заповідного фонду, розвитку екологічно безпечних виробництв, енергоефективності та адаптації до змін клімату.

Передбачено систему моніторингу наслідків виконання Стратегії, яка базується на соціальних, економічних, екологічних та інституціональних індикаторах. Результати моніторингу використовуватимуться для оцінки ефективності реалізації Стратегії та своєчасного коригування управлінських рішень.

Аналіз транскордонного впливу показав, що реалізація Стратегії не матиме негативних транскордонних наслідків для довкілля та здоров'я населення, у зв'язку з чим проведення спеціальних транскордонних консультацій не є необхідним.

Загалом результати стратегічної екологічної оцінки свідчать, що проєкт Стратегії розвитку Городоцької сільської територіальної громади відповідає вимогам екологічного законодавства України, міжнародним зобов'язанням у сфері охорони довкілля та сприяє досягненню цілей сталого розвитку. Реалізація Стратегії за умови виконання запропонованих заходів та дотримання природоохоронних вимог не призведе до погіршення стану довкілля і матиме позитивний вплив на якість життя та здоров'я населення громади.